

**ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ
НА ОБЩИНА САМОКОВ
ЗА ПЕРИОДА
2021-2030 г**

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОДНА ЧАСТ	5
Предпоставки за развитие на програма за Енергийна Ефективност на община Самоков (2021 – 2030). Цел, роля и задачи.	5
Подход и принципи, на които се основава програмата за Енергийна Ефективност на община Самоков	10
Нормативни актове, на които се основава програмата за Енергийна Ефективност на община Самоков	12
Методика на планиране и взаимодействие с община Самоков за изграждане на ПрограмаТА за енергийна ефективност	15
Структура и съдържание на ПрограмаТА за енергийна ефективност на община Самоков за периода 2021 – 2030 г.	16
ЧАСТ I. ПОЛИТИКА ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ	17
Част II. СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГИЙНОТО ПОТРЕБЛЕНИЕ	18
1. Териториален обхват (географско местоположение и населени места)	18
2. Географски особености и природни ресурси	20
3. Демографски характеристики, заетост и образователна структура	22
4. Интегрирано социално развитие (здравеопазване, образование, социални услуги)	25
5. Общински сграден фонд - характеристика	33
5.1 Класове енергийно потребление	33
5.2 Потребление и разходи за енергия на общинските сгради	35
5.2 Потенциал за енергийна ефективност на общинския сграден фонд	38
ЧАСТ III. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ	46
ЧАСТ IV. МЕРКИ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ	47
1. Административни мерки:	49
2. Финансово – технически мерки	50
3. Потенциални проекти и дейности	51
4. Източници и схеми на финансиране	55
ЧАСТ V. ПРОЕКТИ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА	57
ЧАСТ VII. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ НА МЕРКИТЕ В ПРОГРАМАТА ЗА ЕЕ	60
1. Фондове на ЕС за периода 2021 – 2027 година	60
2. Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм	61
3. Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради	61
4. Собствени средства от общинския бюджет	61
ЧАСТ VIII. НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ И ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА	62

Списък с използвани съкращения

АУЕР	Агенция за устойчиво енергийно развитие
ВЕИ	Възобновяеми енергийни
ВЕЦ	Водноелектрическа централа
ВтЕЦ	Вятърна електрическа централа
КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
ЕЕ	Енергийна ефективност
ЕС	Европейски съюз
ЕСБ	Енергийна стратегия на България
ЕК	Европейска комисия
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВ	Закон за водите
ЗГ	Закон за горите
ЗЕ	Закон за енергетиката
ЗЕЕ	Закон за енергийна ефективност
ЗЕВИ	Закон за енергията от възобновяеми източници
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗРА	Закон за рибарство и аквакултури
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
kW/h	Киловат
MW/h	Мегават час
GWh	Гигават час
НПВУ	Национален план за възстановяване и устойчивост
НПДЕВИ	Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници
НПЕЕМЖС	Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради
НСИ	Национален статистически институт
НФД	Национален Фонд за декарбонизация
ОП	Оперативна програма
ПЕЕО	Програмата за енергийна ефективност на община
ПЧП	публично-частно партньорство
ПНИЕВИБ	програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива
ФГР	Фонд за градско развитие

Списък на таблиците в текста

Таблица 1: Динамика на населението в община Самоков през последните 10 години	22
Таблица 2: Динамика на населението в общинския център и селата	22
Таблица 3: Динамика на ражданията в община Самоков	23
Таблица 4: Миграционни движения в община Самоков	23
Таблица 5: Състояние на училищната инфраструктура	30
Таблица 6: Брой сгради и тип сертификация от сградния фонд на община Самоков	33
Таблица 7: Сграден фонд на община Самоков по РЗП и отопляема площ в кв.м.	34
Таблица 8: Спестени средства по типове сграден фонд, след ЕСМ	36
Таблица 9: Необходими инвестиции по типове сграден фонд на община Самоков, за постигне целите на ЕЕ	37
Таблица 10: Справка за периода 01.01.2020 – 01.01.2022 на Агенцията за устойчиво енергийно развитие, достъпна на https://portal.seea.government.bg/bg/ByRegionsAndGuarantees	44
Таблица 11: Списък на общинския сграден фонд, необходимите инвестиции за подобряване на енергийната ефективност, очакваното намаляване на разходите, източник: Общински енергиен план на Община Самоков 2014-2020	51
Таблица 12: Списък с дейности и проекти за ЕЕ в община Самоков до 2030 г.	57

Списък на фигурите в текста

Фигура 1: Самоков, Население в трудоспособна възраст	24
Фигура 2: Самоков, Население над трудоспособна възраст	25
Фигура 3: Самоков, Население под трудоспособна възраст	25
Фигура 4: Потребена енергия по видове сграден фонд в община Самоков, KWh/година	35
Фигура 5: Обща потребена енергия от сградния фонд на община Самоков	36
Фигура 6: ВИ на община Самоков 2020-2022	44

УВОДНА ЧАСТ

ПРЕДПОСТАВКИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА САМОКОВ (2021 – 2030). ЦЕЛ, РОЛЯ И ЗАДАЧИ.

Пандемията причинена от SARS-Cov-2, освен застрашаваща живота и здравето на хората, доведе до редица негативни последици във всяка сфера на дейност - здравеопазване, социална, икономическа, банкова, финансова. Особено засегнати са сектори: транспорт, туризъм, ресторантьорство, хотелиерство и много други. В тези обстоятелства Европейският съюз (ЕС) и държавите членки, предприеха редица действия и интервенции, които целят минимизиране на негативните последици върху държавите и техните региони, чрез разработването на Механизъм за възстановяване и устойчивост. Всяка държава-членка трябваше да изготви свой Национален план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), в който да определи своята рамка на реформаторска програма и инвестиции до 2026.

Очаква се Програмата за енергийна ефективност в сградния фонд, да разполага с над 2 млрд. лв., като фокусът ѝ ще бъде насочен както върху жилищни, така и върху публични сгради. Създава се Национален Фонд за декарбонизация (НФД), с цел подпомагане на инвестициите в нисковъглеродно развитие чрез устойчиво и целенасочено финансиране на широка група бенефициенти - крайни потребители на енергия - с оглед максимално постигане на целите за декарбонизация на българската икономика. НФД ще бъде своеобразен вид финансова институция за подкрепа на бита и индустрията в България при прилагането на мерки за енергийна ефективност и постигане на декарбонизация на икономическия живот у нас. НФД би следвало да се кооперира и допълни дейностите на Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници" за затварянето на кръга от дейности и интервенции, целящи повишаване енергийната ефективност и ефикасност и постигане на нейната устойчивост и балансираност.

След 2020 година, пазарът на проекти за енергийна ефективност (ЕЕ) значително понижи своята активност. Основният източник на финансиране бе свързан предимно с гарантово финансиране по оперативни програми (ОП). Учебните и болничните заведения, които нямат достъп до безвъзмездно финансиране по линия на ОП, продължиха да използват

проекти за енергийно ефективна реконструкция на базата и сградния си фонд, чрез директно финансиране и чрез използването на механизма на ЕСКО договорите, което би могло да се отчете като положително развитие на пазара.

По отношение на енергията от възобновяеми източници редица технологии вече доказват потенциала си да променят пазара на производство на енергия в посока децентрализация. Общините все повече проявяват засилен интерес в употребата на собствени инсталации за производство на електрическа и топлинна енергия, като начин за подобряване на своята конкурентоспособност чрез по-добро планиране и стабилизиране на цените на енергията. Също така, нарастващото обществено внимание върху климатичните промени подобрява цялостното разбиране на обществото и бизнеса за значението и ролята на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници (ВЕИ).

Въпреки коронакризата и своеобразните икономически предизвикателства, до които тя доведе, пазарът за финансиране на енергийна ефективност продължава да бъде конкурентен. Европейските програми, по които общините и корпоративните клиенти имат възможност да кандидатстват за безвъзмездно финансиране (до 100%) Европейските програми, по които общините и корпоративните клиенти имат възможност да кандидатстват за безвъзмездно финансиране (до 100%) преобладават като източник на финансиране - ОП "Регионално развитие" (2021-2027), „Оперативна програма за иновации и конкурентоспособност” 2021–2027, Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (НПЕЕМЖС), Национален доверителен Екофонд (НДЕФ), Финансов механизъм на европейското икономическо пространство и Норвежки финансов механизъм 2014-2021, Фонд за градско развитие (ФГР), Фонд за устойчиви градове и други. При определяне на националните приоритети и цели за енергийно развитие са отчетени следните ключови фактори:

- *Изпълнение на европейските политики и цели в областта на енергетиката и климата;*
- *Прогноза за макроикономическите показатели на страната;*
- *Отчитане на спецификата на националния енергиен микс, наличните местни енергийни ресурси, гарантиране на енергийната сигурност, конкурентоспособността на икономиката, както и социалното отражение на прехода към декарбонизация;*
- *Прогнозите за производство и потребление на енергия в страната и региона;*

Програмата за енергийна ефективност на община (ПЕЕО) 2021 - 2030, като част от системата документи за стратегическо и програмно планиране и развитие на Република България, интегрира провеждането и изпълнението на държавната политика за повишаване на ефективността на експлоатацията на енергийните ресурси, и се изготвя в съответствие със Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ)¹.

Програмата има за цел стимулирането на енергийната ефективност, като част от политиката по устойчиво развитие на страната посредством система от дейности и мерки. ПЕЕО следва да предразположи общината към повишаване конкурентоспособността на икономиката, сигурността на енергийните доставки и опазването на околната среда.

В този контекст се осъществява изискваното планиране и реализиране на интегрирани подходи за териториално и градско развитие и на местни инициативи, допринасящи за постигане на националните цели и приоритетите за регионално и местно развитие.

Важно в изготвянето на обща концепция за развитието на енергийна ефективност в община Самоков е набелязването на дългосрочни цели, както и средствата за тяхното постигане. Това е главна предпоставка за успешно реализиране на политиката за повишаване на енергийна ефективност в общината. Малкото приложени мерки за енергийна ефективност, водят до нарастващи и ненужно големи разходи за енергопотребление. Това в днешно време прави задължително прилагането на енергоефективни мерки, не само за намаляване на разходите, но и за повишаване на жизненото равнище и комфорта на потребителите на енергия, както и за опазване на околната среда на община Самоков.

Програмата за енергийна ефективност на община Самоков за периода 2021 – 2030 е разработена съгласно изискванията на чл.12, ал. 2 от Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ). Резултатите от нея се отразяват в ежегодни отчети депозирани в Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР).

Програмата е одобрена и приета от Общински съвет - Самоков, по предложение на Кмета на общината и обхваща девет-годишен период на действие и изпълнение.

Политиката на община Самоков в областта на енергийната ефективност трябва да е насочена към намаляване на потреблението на горива и енергии; намаляване на бюджетните

¹ Закон за енергийна ефективност в сила от 14.11.2008 г., обн. ДВ. бр. 98 от 14 Ноември 2008г. изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г., официален сайт на lex.bg, www.lex.bg

разходи за енергия; намаляване на вредните емисии в атмосферата; подобряване качеството на енергийни услуги; изграждане/реиновация на инфраструктурата/- енергоспестяващо улично осветление, газификация.

Реализирането на тази политика може да стане чрез:

- обединяване и координиране на действията по енергоспестяване в общественния сектор- обществени сгради, сгради на образованието и сгради на социалните институции, сгради на културата и на административното управление;
- провеждане на одити в предприятията, обслужващия сектор в посока за установяване на нуждите и ефективно влягане на инвестиции в реиновация и подобряване на технологиите и оборудването;
- създаване на предпоставки за влягане на инвестиции и финансиране на мерки, свързани с ефективното управление на ВЕИ.

В програмата за енергийна политика на община трябва да включва широка информационна кампания, изразяваща с в:

- Подготвяне на анкетни форми, съдържащи данни за характеристиките на сградния фонд, вътрешните инсталации, данни за въведените мерки за икономия на енергия;
- Информационен ден за граждани и бизнес- „Ден на енергийната ефективност“ под мотото „Използвай енергия като я пестиш“;
- Запознаване на гражданите с изискванията на законите за енергийна ефективност и наредбите и правилниците към тях; предоставяне на актуална информация;
- Разпространение на брошури, диплянки и други информационни материали, посочващи дейностите и ефективните мерки за намаляване на енергопотреблението.

Основна цел на разработването на Общинска ПЕЕ е да бъдат идентифицирани възможните дейности и мерки за дадения период, които да доведат до енергийни спестявания, както и програмите и проектите за тяхното изпълнение. Също така чрез Общинската ПЕЕ ще бъде определено текущото състояние на енергийно потребление на всички обекти, на база на което ще бъдат определени възможните нива на намаляване на енергийните разходи. Общите цели на ПЕЕ се определят въз основа на приоритетите за развитие на общината като цяло и са съобразени с общите цели за развитие на района за планиране, както и със спецификата и потенциала на областта.

Общинската програма за енергийна ефективност трябва да отговаря на националните

приоритети за реализация на енергоспестяване и намаляване на вредните емисии в атмосферата.

В изпълнение на своя ангажимент, програмата е разработена с цел да бъдат концентрирани усилията за устойчиво енергийно планиране и управление, като се работи последователно и системно в следните насоки:

- Повишаване енергийната ефективност на сградния фонд на община Самоков и системите за улично и парково осветление и постигане на високо ниво на енергийни спестявания, чрез мащабно прилагане на мерки за подобряване на енергийните им характеристики, посредством прилагане на разходно – ефективни методи на саниране;
- Реализация на преки финансови ползи от въвеждане на мерки за повишаване на енергийната ефективност на сградния фонд и системите за улично и парково осветление;
- Постигане на високо ниво на спестявания в крайното и първичното енергийно потребление при повишаване на комфорта на обитаване;
- Значително понижаване на въглеродните емисии в атмосферата, подобряващо екологичното състояние на градската среда;
- Осъществяване на ефективен мониторинг на енергийните и екологичните характеристики на сградите в Община Самоков и системите за улично и парково осветление, чрез прилагане на добри европейски и световни практики в областта на енергийната ефективност;
- Разработване на механизми за създаване и налагане на устойчиви поведенчески модели на крайните потребители, за ефективно използване на енергията посредством провеждане на обучения, както и разработване и утвърждаване на писмени инструкции за ползване на системи за отопление, охлаждане, осветление и др. от крайните потребители в общински сгради (административни, детски градини и ясли, училища, сгради за здравеопазване, спорт и др.);
- Създаване на условия за устойчиво планиране и развитие на Община Самоков в областта на ефективното управление на енергийните ресурси.

Общинските политики за енергийна ефективност се разглеждат като важен инструмент за осъществяване на националната политика и стратегия за развитие на енергийния сектор, за реализиране на поетите от страната ни ангажименти в областта на

пазване на околната среда и за осъществяване на местно устойчиво развитие. Традиционните източници на енергия, които се използват масово спадат към групата на изчерпаемите и невъзобновяеми природни ресурси – твърди горива (въглища, дървесина), течни и газообразни горива (нефт и неговите производни - бензин, дизел и пропан-бутан; природен газ).

С приемането на съгласуваните цели на ЕС по Плана за Възстановяване и устойчивост, т.е. т. нар. „Зелена сделка“, предстои разработването на широкомащабен пакет от директиви и законови мерки в областта на енергетиката, енергийната ефективност и използването на енергия от ВЕИ. Основната цел на ЕС за периода от 2020 г. до 2050 г. е създаването на една „климатично неутрална Европа“. Тази цел се принася като цел към общинските стратегически планове, вкл. и в България, за създаване на общини с нулеви емисии, т.нар. зелени общини. Всичко това е резултат от стремежа на ЕС да се постигнат нулеви нетни емисии на парниковите газове до 2050 г. като се достигне намаляване на емисиите на парникови газове с 50 – 55 % до 2030.

Чрез Националната програма за енергийна ефективност (НПЕЕ) се изпълнява и Националната политика по енергийна ефективност за постигане на Националната индикативна цел за пестене на горива и енергии в размер на 627 ktce или 7291 GWh.

ПОДХОД И ПРИНЦИПИ, НА КОИТО СЕ ОСНОВАВА ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА САМОКОВ

Европейският съюз (ЕС) пое ангажимент до 2050 г. да стане първият неутрален по отношение на климата блок в света. Подобна цел е свързана със значителни инвестиции както в ЕС и националния публичен сектор, така и от частния такъв. "Чиста енергия за всички европейци" - четвъртият енергиен пакт на ЕС, регламентира ангажимент към всяка държава-членка да дефинира свои собствени цели за насърчаване на енергийната си ефективност (ЕЕ) и повишаване на дела и ефикасността на възобновяемите си енергийни източници (ВЕИ) в брутното си крайно енергийно потребление до 2030 г., като значително намали емисиите на парникови газове. Тази амбиция изисква мобилизирането на все по-големи дялове от инвестиционни ресурси до 2030 г., което оправдава и значителния дял на субсидията по климатичната политика в ЕС-бюджета по многогодишната финансова рамка (МФР).

Неотдавна (септември 2020 г., като част от Европейската зелена сделка) Съюзът

определи своята цел за нетно намаление на емисиите с 55% до 2030 г., като повишаването на енергийните характеристики на сградите в ЕС трябва да допринесе в голяма степен за постигането на тази цел. Всъщност ЕС следва да намали емисиите на парникови газове на сградите в Съюза с 60%, крайното им потребление на енергия с 14% и потреблението на енергия за отопление и охлаждане с 18%. Съществуват и многобройни екологични, социални и икономически ползи, свързани със санирането с цел повишаване на енергийната ефективност, които водят до икономии на енергия, по-ниски емисии, намалени сметки за енергия за домакинствата и създаване на работни места, както и до подобряване на европейската конкурентоспособност и икономическа издръжливост.

Местните власти имат ключовата и най-отговорна роля в този процес, което предопределя обективната необходимост за подготовката и адаптацията им към настъпващите предизвикателства, свързани с дългосрочното енергийното планиране. Подобна потребност трансформира традиционната програма за енергийна ефективност в инвестиционна стратегия и ориентир, чрез които потенциалните инвеститори ще имат възможността да открият подходящ обект за своите намерения.

Подобряване на енергийната ефективност е основен фактор за повишаване конкурентоспособността на икономиката, сигурността на енергийните доставки и опазването на околната среда.

Република България води прозрачна енергийна политика в защита на държавния и обществен интерес. Енергийната политика на страната цели утвърждаване на пазарните принципи в енергийния сектор, гарантиране на енергийната независимост, устойчиво енергийно развитие на страната, ефективно използване на енергията и енергийните ресурси, задоволяване потребностите на обществото от електрическа и топлинна енергия, природен газ и горива.

Също така тя е насочена и към:

- поддържане на сигурна, стабилна и надеждна енергийна система;
- диверсификация на източниците и маршрутите на доставките на природен газ;
- модернизиране и разширяване на газопреносната инфраструктура;
- преодоляване зависимостта от внос на енергийни ресурси, чрез използване на местните ресурси (в т.ч. и въглища);
- модернизиране и разширяване на енергийна инфраструктура;

- развитие на ядрената енергетика съобразно съвременните изисквания за надеждност, безопасност и икономичност

По измерение „Енергийна ефективност“ България ще насочи усилията си към постигане на енергийни спестявания в крайното енергийно потребление - съсредоточавайки се върху подобряване на енергийните характеристики на сградите, както и в производството, преноса и разпределението на енергия.

Съгласно член 12, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2018/1999, „държавите членки си сътрудничат помежду си, като отчитат всички съществуващи и потенциални форми на регионално сътрудничество, за да постигнат по ефективен начин общите цели, конкретните цели и приносите, определени в техните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата“.

Настоящият документ е изцяло разработен в съответствие с европейските нормативни актове, свързани с производството и потреблението на енергия, произвеждана от енергийни източници и транспонирани в българското законодателство. Основна роля играят следните европейски директиви:

- Директива 2006/32/ЕО на Европейския парламент и на съвета от 5 април 2006 година относно ефективността при крайно потребление на енергия и осъществяването на енергийни услуги, която отменя директива 93/76/ЕИО на Съвета;
- Директива 2010/31/ЕС на европейския парламент и на съвета от 19 май 2010 година относно енергийните характеристики на сградите (преработена версия на директива 2002/91/ЕС.
- Директива 2012/27/ЕС на европейския парламент и на съвета от 25 октомври 2012 година относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО;
- Директива 2009/28/ЕО за енергия от възобновяеми източници.
- Директива 2002/91/ЕО на европейския парламент от 16 декември 2002 година относно енергийната ефективност на сградите.

НОРМАТИВНИ АКТОВЕ, НА КОИТО СЕ ОСНОВАВА ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА САМОКОВ

Настоящата Общинска Програмата за енергийна ефективност на община Самоков за

периода 2021 – 2025 г. е разработена съгласно изискванията на чл.12 от Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ), (обн. ДВ бр.38 от 2018 г. в сила от 08.05.2018 г.). Според чл. 12, ал 1 от ЗЕЕ кметовете на общини следва да разработят и приемат програми по енергийна ефективност, съответстващи на целите, заложи в актовете по чл.5 ал.3, т.1-4 и следва да са в съответствие с Националната стратегия и Националния план за действие по енергийна ефективност, при отчитане на специфичните особености на регионалните планове за развитие на съответния район за планиране.

По силата на чл. 12, ал. 1 – ал. 3 от ЗЕЕ държавната политика в областта на енергийната ефективност се изпълнява от всички държавни и местни органи, като за целта тези органи разработват и приемат програми по енергийна ефективност, съответстващи на целите, заложи в:

1. Националната стратегия по енергийна ефективност на Република България;
2. Националния план за действие по енергийна ефективност;
3. Националния план за сгради с близко до нулево потребление на енергия;
4. Националната дългосрочна програма за насърчаване на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществен и частния национален жилищен и търговски сграден фонд.

Освен цитираният по – горе чл. 12 и следващите от ЗЕЕ, който формализира задължението на местните власти да приемат и изпълняват програми за енергийна ефективност, в ЗЕЕ са конкретизирани и задълженията на държавните и местните власти по отношение на:

а/ *Сгради ново строителство*: Чл. 31 и следващи от ЗЕЕ определят, че: Изискванията за енергийна ефективност, предвидени в ЗЕЕ и в ЗУТ, се прилагат за всеки инвестиционен проект за изграждане на сграда и/или преустройство на сграда, с който се променят енергийните й характеристики. Енергийните характеристики на нова сграда се удостоверяват със сертификат за енергийни характеристики на нова сграда. Възложителят по смисъла на чл. 161, ал. 1 от ЗУТ на новоизградена сграда е длъжен да придобие сертификат за енергийни характеристики на нова сграда преди въвеждането й в експлоатация. При продажба или отдаване под наем на нова сграда в нейната цялост или на

самостоятелни обекти в нова сграда продавачът предоставя на купувача оригинала на сертификатът за проектни енергийни характеристики. Собствениците на нови сгради са длъжни да придобият при условията и по реда на ЗЕЕ сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация в срок не по – рано от три и не по – късно от 6 години от датата на въвеждането ѝ в експлоатация.

б/ *Сгради в експлоатация*: Чл. 38 и следващи от ЗЕЕ определят, че: Сградите за обществено обслужване в експлоатация с разгъната застроена площ над 250 кв. м и сградите в експлоатация подлежат на задължително обследване и сертифициране. Собствениците на сгради за обществено обслужване са длъжни да изпълнят мерките за достигане на минимално изисквания се клас на енергийно потребление, предписани от първото обследване, в тригодишен срок от датата на приемане на резултатите от обследването. При продажба или отдаване под наем на сграда в експлоатация, продавачът предоставя на купувача сертификата за енергийни характеристики на сградата, а при продажба на самостоятелен обект в сграда – заверено копие на сертификата за енергийни характеристики на сградата. Сертификатът за енергийни характеристики на сграда в експлоатация е със срок на валидност до 10 години. След изтичане на срока по ал. 1 собственикът на сградата е длъжен да придобие по реда на този закон актуален сертификат за енергийни характеристики на сградата. Сертификатът за енергийни характеристики на сграда в експлоатация се актуализира при извършването на следните дейности, водещи до промяна на енергийните характеристики на сградата: а/ преустройство; б/ реконструкция, основно обновяване или основен ремонт, когато се обхващат над 25 на сто от площта на външните ограждащи конструкции и елементи на сградата.

в/ *Отоплителни инсталации с водогрейни котли и климатични инсталации*: Чл. 49 и следващи от ЗЕЕ определя, че: Проверката за енергийна ефективност на отоплителни инсталации с водогрейни котли и климатични инсталации в сгради има за цел установяване нивото на ефективност при тяхната експлоатация и идентифициране на мерки за нейното повишаване. На проверка по реда на ЗЕЕ подлежат отоплителни инсталации с водогрейни котли в сгради с полезна номинална мощност за отопление на помещения над 20 kW. В зависимост от инсталираната мощност и вида на използваната енергия отоплителните инсталации с водогрейни котли подлежат на задължителна периодична проверка за енергийна ефективност веднъж на: а/ всеки 6 години – за отоплителни инсталации с

водогрейни котли на природен газ с единична номинална мощност над 20 kW до 100 kW включително; б/ всеки 4 години – за отоплителни инсталации с водогрейни котли на течно или твърдо гориво с единична номинална мощност над 20 kW до 100 kW включително, и на природен газ с единична номинална мощност над 100 kW; в/ всеки две години – за отоплителни инсталации с водогрейни котли на течно или твърдо гориво с единична номинална мощност над 100 kW. На проверка по реда на ЗЕЕ подлежат климатичните инсталации в сгради с номинална електрическа мощност над 12 kW. Климатичните инсталации подлежат на задължителна периодична проверка за енергийна ефективност веднъж на всеки 4 години.

г/ *Системи за улично и парково осветление*: Чл. 57, ал. 2, т. 4 от ЗЕЕ определя, че: На задължително обследване за енергийна ефективност подлежат всички системи за външно изкуствено осветление, разположени в населено място с население над 20 000 жители.

д/ *Задължения за отчетност*: Чл. 12, ал. 5 и следващи от ЗЕЕ определят задълженията на Община Самоков за отчитане на изпълнението на Програмата, като: а/ Отчетите съдържат описание на дейностите и мерките, посочват размера на постигнатите енергийни спестявания и се представят не по – късно от 1 март на годината, следваща годината на изпълнение на съответните дейности и мерки; б/ Отчетът на изпълнението на програмите за енергийна ефективност се извършва по образец, утвърден от АУЕР. Образецът на отчет на изпълнението на дейностите и мерките от Програмата за енергийна ефективност може да бъде намерен на Интернет страницата на АУЕР в рубрика Документи/Форми за отчет.

МЕТОДИКА НА ПЛАНИРАНЕ И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ОБЩИНА САМОКОВ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Екипът, участващ в разработването на настоящата Програма, прилага за изпълнението ѝ стъпките и методиката, предложена от Центъра за енергийна ефективност ЕнЕфект, в рамките на специфичните условия на общината и някои ограничения. Координацията и управлението на дейностите по събиране, организиране, анализиране на първична изходна информация за разработка на настоящия документ се осъществи в сътрудничество с екип от община Самоков.

Настоящата Общинска Програмата за енергийна ефективност на община Самоков за

периода 2021 – 2030 г. е разработена съгласно изискванията на чл.12 от Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ), (обн. ДВ бр.38 от 2018 г. в сила от 08.05.2018 г.). Според чл. 12, ал 1 от ЗЕЕ кметовете на общини следва да разработят и приемат програми по енергийна ефективност, съответстващи на целите, заложи в актовете по чл.5 ал.3, т.1-4 и следва да са в съответствие с Националната стратегия и Националния план за действие по енергийна ефективност, при отчитане на специфичните особености на регионалните планове за развитие на съответния район за планиране.

СТРУКТУРА И СЪДЪРЖАНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ОБЩИНА САМОКОВ ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2030 Г.

Съгласно Методическите указания, Програмата за енергийна ефективност на община Самоков за периода 2021 – 2030 г съдържа следните структурни и съдържателни компоненти (тематични части):

1. Съдържателни компоненти:
 - Резюме и уводна част;
 - Основание за разработване;
 - Политика по енергийна ефективност на община Самоков;
 - Паспорт на общината - географско разположение и природни ресурси, климатични особености и състояние на околната среда. Население и населени места. Транспортни връзки. Специфика на регионалната икономика на община Самоков;
 - Производство, разпределение и потребление на енергия по енергоносители – Електроснабдяване, Газоснабдителна мрежа, Топлоснабдителна мрежа.
 - Потребление на енергия по сектори - Потребление на енергия от общински дейности, услуги и общински сграден фонд; Потребление на енергия в „Битов сектор” – домакинства; Потребление на енергия в „Промисленост”; Потребление на енергия в „Транспорт”;
 - Енергийна система на община Самоков;
 - Емисии и парникови газове;
 - Анализ на институционалния капацитет;
 - SWOT анализ на енергийната ефективност на община Самоков;
 - Приоритети, цели и мерки на Програмата за енергийна ефективност 2021-

2030;

- Финансова рамка на програмата за енергийна ефективност на община Самоков;
- Методика за наблюдение, анализ и оценка на техническите, финансови и организационни резултати от изпълнението на програмата за енергийна ефективност, в ежегодни отчети на община Самоков.

2. Структурни компоненти (тематични части):

- Приложими нормативни актове
- Политика по енергийна ефективност;
- Състояние на енергийното потребление;
- Цел и обхват на Програмата за ЕЕ;
- Избор на дейности и мерки на Програмата за ЕЕ;
- Очаквани ефекти от изпълнението на Програмата за ЕЕ;
- Източници на финансиране на мерките в Програмата за ЕЕ;
- Наблюдение и контрол на Програмата за ЕЕ.

Посочените компоненти имат логическа последователност и взаимна обвързаност. Аналитичната част на документа е основа за формулиране на стратегическата му част, а дефинираните подходи и механизми за управление, наблюдение и оценка осигуряват практическото изпълнение и постигането на целите и приоритетите.

ЧАСТ I. ПОЛИТИКА ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Изготвянето на обща Програма за развитието на енергийната ефективност в община Самоков с набелязване на дългосрочните цели и средствата за постигането им, са главната предпоставка за успешното реализиране на политиката за повишаване на енергийната ефективност в общината.

Недостатъчно приложени до момента мерки за енергийна ефективност, водят до нарастващи и ненужно големи разходи за енергопотребление. Това в днешни времена прави задължително прилагането на енергоефективни мерки, не само за намаляване на разходите, но и за повишаване на жизненото равнище и комфорта на потребителите на енергия, както и за опазване на околната среда. Към момента по ЗЕЕ задължение на всяка Община са:

- Енергийно обследване на всички обитавани сгради за обществено обслужване

в експлоатация с РЗП над 250 кв.м.

- Проверки за енергийната ефективност на отоплителните водогрейни котли и климатични инсталации.

Според Програмата за ЕЕ, приложимата политика по енергийна ефективност в Община Самоков ще бъде насочена към постигането на измерими цели с приоритизиране прилагането на системен подход, базиран на националното законодателство и действащите Директиви на ЕС в областта на енергийната ефективност. Програмата има за цел, чрез система от дейности и мерки на общинско ниво да допринесе за:

- Създаване на проектна готовност на община Самоков за успешно усвояване на средства по програми за повишаване на енергийната ефективност на сградния фонд и системи за улично и парково осветление в следващия програмен период на ЕС 2021 – 2027 година;
- Създаване на проектна готовност на община Самоков за успешно усвояване на средства по национални програми за повишаване на енергийната ефективност на сградния фонд в периода 2021 – 2030 година;
- Подобряване на енергийните характеристики на сградния фонд на общината (приоритетни обекти) посредством изпълнение на проекти за въвеждане на енергоспестяващи мерки (ЕСМ) в съчетание с прилагането на мерки за въвеждане на ВЕИ;
- Опазване на околната среда посредством намаляване на генерираните емисии парникови газове;
- Системно намаляване на бюджетните разходи за енергия и горива и създаване на възможност за реинвестиране на икономии в последващи проекти за повишаване на енергийната ефективност.

ЧАСТ II. СЪСТОЯНИЕ НА ЕНЕРГИЙНОТО ПОТРЕБЛЕНИЕ

1. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ (ГЕОГРАФСКО МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ И НАСЕЛЕНИ МЕСТА)

Община Самоков се намира в Западна България и заема южната част на Софийска област, представляваща една от съставните ѝ общини. С площта си от 1 209,86 хил. кв. км, тя съставлява 17.13% от територията на областта, което я нарежда на първо място по територия не само в област София, а и в цяла Западна България (като изключим Столичната

община). Територията ѝ съставлява 1,09 % от територията на България и 5,96 % от територията на Югозападен район, като така тя се нарежда на четвърто място по площ община в България след Община Сливен, Столична община и община Добрич-селска.

Границите на община Самоков са както следва: на североизток – община Ихтиман; на изток – община Костенец и община Долна баня; на юг – община Якоруда и община Белица, област Благоевград; на югозапад – община Рила, област Кюстендил; на запад – община Дупница и община Сапарева баня, област Кюстендил; на северозапад – община Радомир и община Перник, област Перник; на север – Столична община, област София.

Общинският център - град Самоков е разположен на 60 км. от София, на 10 км. от курорта Боровец, на 8 км. от един от входовете на Национален парк Рила, на 29 км. от минералните извори в Сапарева баня, на 14 км. от тези на Белчин баня, на 27 км. от балнеоложкия комплекс в Долна баня и на 12 км. южно от язовир Искър. В относителна близост са и граничните контролно пропускателни пунктове със Сърбия, Македония и Гърция.

В състава на община Самоков се включват 28 населени места². Това са административният център град Самоков и селата Алино, Бели Искър, Белчин, Белчински бани, Говедарци, Горни окол, Гуцал, Долни окол, Доспей, Драгушиново, Злокучене, Клисурса, Ковачевци, Лисец, Маджаре, Мала църква, Марица, Ново село, Поповяне, Продановци, Радуил, Райово, Рельово, Шипочане, Широки дол, Яребковица и Ярлово.

По данни на НСИ към 31.12.2020 година, в населените места на община Самоков живеят 36 124 души³, като общинският център се населява от близо 70% от жителите на общината - 24 942 души, а селата живеят 11 182 души. В рамките на една година, населението на общината се е увеличило с 1 389 души, но съпоставено с данните за 2011 е отчетено общо намаляване на броя му с 1 615 жители.

Община Самоков има благоприятно разположение спрямо два от Общоевропейските транспортни коридори, преминаващи през страната. Това в известна степен компенсира липсата на пряко обслужване на път от висок клас. Територията на общината се обслужва

² Регистър на населените места, НСИ, справка към дата 08.11.2021 г., <https://www.nsi.bg/nrm/index.php?ezik=bul&f=3&date=08.11.2021&level=3&hierarchy=1&sap=1000232>

³ НСИ, Население по области, общини, местоживее и пол, 2021

единствено от автомобилен транспорт. Дължината на пътната мрежа е 236,6 км, като малко повече от половината пътища са от II и III клас (156,1 км).

През общината преминават изцяло или частично 8 пътя от Републиканската пътна мрежа на България с обща дължина 156.1 км.

2. ГЕОГРАФСКИ ОСОБЕНОСТИ И ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

Релеф и геоложки особености

Релефът на територията на общината може да се определи като планински, високопланински и котловинен. Планинският и високопланинският релеф преобладават и представляват приблизително 4/5 от територията на общината.

Централната част на община Самоков се заема от Самоковската котловина. Котловината има неправилна форма, наподобяваща изпъкнала на югоизток дъга с дължина от 55 км. и максимална ширина от 10 км. Площта ѝ е около 185 км², а средната ѝ надморска височина е 950 м, което я прави една от най-високите котловини в България.

Южно от котловината се извисяват най-високите части на Рила планина, като в пределите на община Самоков попадат участъци от четири от петте ѝ дяла. Източно от дълбоката долина на река Бели Искър се простира Източния дял. Тук се извисява най-високата точка на България и Балканския полуостров – връх Мусала 2925,4 м.

Крайният северозапад на община Самоков между Букапреслапската седловина на юг и седловината Ярема се заема от южните склонове на планината Витоша. Максималната ѝ височина в пределите на общината е 2195 м, намираща се на границата със Столична община и община Перник.

В северната част на община Самоков попада около 2/3 от територията на Плана планина. На запад чрез седловината Ярема тя се свързва с Витоша.

Източният район на община Самоков се заема от крайните югозападни, най-високи части на Ихтиманска Средна гора.

Височинният пояс над 2000 м. представлява естествена база за развитие на високопланинския туризъм, поради специфичните климатични условия, формите на релефа и не на последно място високите рекреационни качества.

Климат

Основен фактор за формирането на климата е надморската височина. Поради голямата височинна амплитуда (850-2925 м/н.в.) на територията на община Самоков, се наблюдават два вида климат: умерено - континентален (за територията под 1000 м/н.в.) и планински (над 1000 м/н.в.). Климатичната характеристика на Самоковската котловина се обуславя от географското ѝ положение и от влиянието на специфични местните условия. Ихтиманската Средна гора и Плана планина защитават котловината от североизточните ветрове, а планините Рила и Верила – от южните и югозападните ветрове.

По данни от метеорологична станция Самоков (1029 м) преобладават западните ветрове през седем месеца в годината. Източни ветрове духат през месеците V, IX, X, XI. Силен вятър (със скорост ≥ 14 m/s) духа 8 дена в годината с предимно източна посока (в 70% от случаите). Тихо време има средно 37.3 % през годината.

Средногодишната температура на въздуха е 8.6°C, а средно минималните варират от -16 до -22°C. Максималните температури са измерени през месец юли, като стойностите им не надвишават +32 / +34°C. В района на Мусаленския масив често се наблюдават температурни инверсии при антициклонално състояние на атмосферата и при ясно и тихо време. Особено интензивни са те през студеното полугодие във вертикалния профил между Боровец и Ситняково, което се отразява и на средните температури на тези два пункта.

Разпределението на валежите е повлияно от надморската височина и експозицията на склоновете. Те са с изразен пролетно летен максимум и зимен минимум. Средният годишен валеж на територията на общината е значително по-висок от този за страната (в Самоков той е 667 мм, в Боровец 929 мм, в Ситняково 977 мм, а на вр. Мусала 1193 мм). Минимумът на валежите в Боровец е февруари, а максимумът е през май и юни, докато на вр. Мусала има по-големи зимни, отколкото летни валежи. Устойчива снежна покривка се образува всяка зима, като средната продължителност за общината е над 150 дни, за Боровец е 161 дни, за Ситняково - над 180 дни, а на връх "Мусала" - над 250 дни, което е важен фактор за зимните спортове и туризма.

3. ДЕМОГРАФСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ, ЗАЕТОСТ И ОБРАЗОВАТЕЛНА СТРУКТУРА

Населението на община Самоков, вкл. общинския център гр. Самоков наброява към 31.12.2020 година 36 124 души. Демографската динамика за последните 10 години показва плавно намаляване на населението. Трайната тенденция за намаляване на населението от предишния период 2014-2020 г. не е напълно преодоляна, но има известно стабилизиране на броя на населението и намаляване на темпът на спад в броя на постоянно живущите в общината.

Таблица 1: Динамика на населението в община Самоков през последните 10 години

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
37739	37331	36963	36449	36334	35871	35414	35063	34735	36124

Източник: НСИ

Таблица 2: Динамика на населението в общинския център и селата

Население в гр. Самоков									
2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
26529	26441	26263	25967	25610	25382	25218	25138	25016	24942
Население в селата									
2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
11210	10890	10700	10482	10734	10489	10196	9925	9719	11182

Източник: НСИ

Почти 70% от населението на общината живее в общинския център – гр. Самоков. Въпреки това покачване броя на живущите през последната година има освен в общинския център и в селата. Това обаче все още не е трайна тенденция, която да подкрепят данни от предишни години.

Разпределението на населението по селата към 2020 година е както следва: с. Говедарци има население от 1220 души, като запазва стабилна численост през последното десетилетие.

Таблица 3: Динамика на ражданията в община Самоков

012	2	013	2	014	2	015	2	016	2	017	2	018	2	019	2	020	2
82	3	39	3	28	3	34	3	20	3	27	3	53	3	33	3	68	3

Източник: НСИ

Раждаемостта в общината се запазва устойчива, но не висока през последните 10 години. Новородените деца през 2020 година са 368, като от тях близо 1/5 са на майки под 20 годишна възраст. Почти равен е делът на ражданията от майки във възрастовите групи 20-24 и 25-29 години. Смъртността през същия период е двойно по-голяма през всяка от посочените в таблица 3 години.

На равнище механичен прираст през последните 10 години има нисък интерес към заселване в общината, за разлика от огромния брой напускащи. Данните за напускащите са в пъти по-големи от ражданията и заселванията. Механичният прираст се запазва със стойности, по-благоприятни от средните за страната. Въпреки това, броят на населението в общината продължава да намалява с около 300 души годишно.

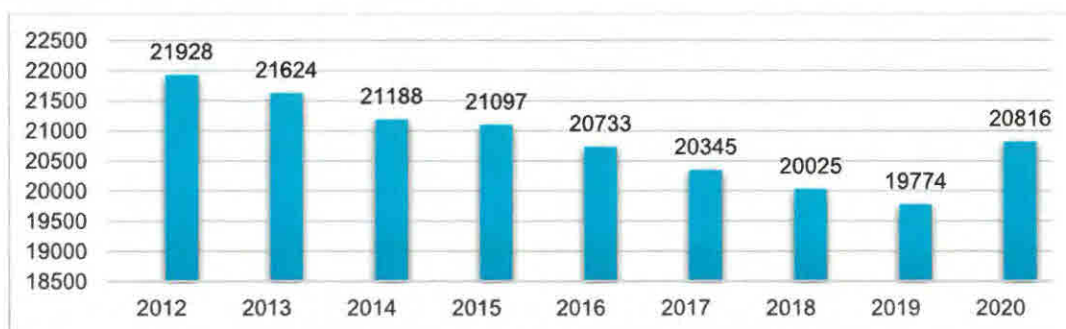
Таблица 4: Миграционни движения в община Самоков

Заселени (община Самоков)								
2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
314	397	440	923	426	488	538	670	2290
Заселени (гр. Самоков)								
2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
205	189	198	249	218	306	351	346	416
Заселени (в селата)								
2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
109	208	242	674	208	182	187	324	1874

Източник: НСИ

Ромската етническа група остава е концентрирана в селата Ковачевица, Марица и Поповяне, както и в общинския център. Турската етническа група е съсредоточена в общинския център.

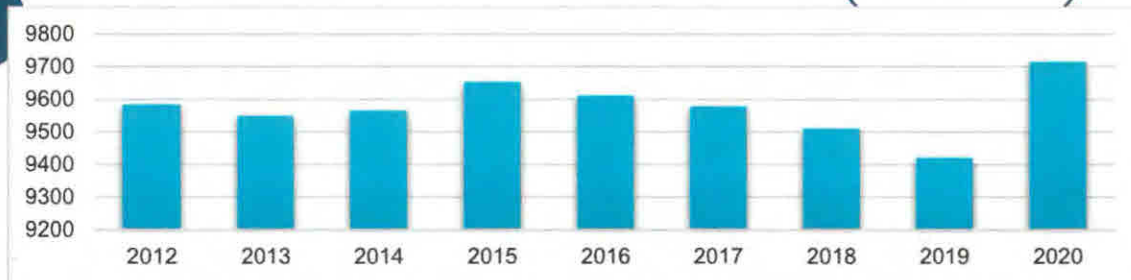
Данните за населението в трудоспособна, над и под трудоспособна възраст очертават следната предпоставка за икономическа активност: Населението в трудоспособна възраст намалява ежегодно през последните 10 години, като само през 2020 г. има лек ръст. Около 20 000 средно е населението в трудоспособна възраст (фигура 5), но като са включени и младежите между 15 и 18 годишна възраст. Все пак повечето от тях са учащи, а не работещи и след навършване на пълнолетие са отново учащи или работещи в други общини, като част от тенденции за вътрешна миграция. Като имаме предвид и трайно безработните и други фактори, населението в трудоспособна възраст трябва да се разглежда като по-малък брой, при това като се добави разделението по квалификация и специалности. С тези съображения може се обобщи, че ефективно в трудоспособна възраст и трудови навици и умения е около половината от населението на общината.

Фигура 1: Самоков, Население в трудоспособна възраст

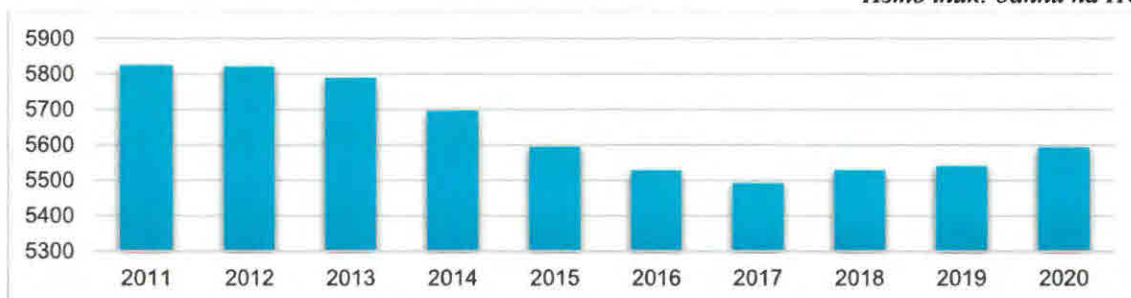
Източник: данни на НСИ

Сериозен ръст през последните няколко години има и в населението над трудоспособна възраст, което към 2020 год. е близо 9700 души (фигура 6). Под трудоспособна възраст, т.е. до 15 годишна възраст към 2020 година са близо 5600 деца (фигура 7), като в този показател също има трайна тенденция на спад. Коефициентът на заместване между децата и младежите до 15 години и лицата над 64 години е отрицателен.

Фигура 2: Самоков, Население над трудоспособна възраст

Източник: данни на НСИ

Фигура 3: Самоков, Население под трудоспособна възраст

Източник: данни на НСИ

По данни на Агенцията по заетостта, безработицата на трудоспособното население между 15 и 64 годишна възраст в община Самоков за 2020 г. е 10.5%, спрямо 8.1% през 2019 година. И през двете последни измерени години средната за страната безработица е по-ниска от тази за община Самоков. Безработицата се запазва сред високите за област София.

4. ИНТЕГРИРАНО СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ (ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ, ОБРАЗОВАНИЕ, СОЦИАЛНИ УСЛУГИ)

Секторите здравеопазване, образование, социални услуги и дейности са функционално свързани и работата по развитието на услугите, които предоставят, изисква интегриран подход. Необходимо за качеството им функциониране е хоризонтално взаимодействие и с други сфери, като осигуряването на заетост, жилищна политика и инфраструктура, които имат ключово значение за социалното включване, както се отбелязва и предходни стратегически документи на общината. Община Самоков разполага с действащи до 2020 година стратегии съответно за сектор „Образование“ и за сферата на социалната подкрепа, дейности и услуги. Двете стратегии за предишния период на планиране отговарят на стандартите за секторен анализ, изведени силни и слаби страни,

определени визия, приоритети и мерки. Стратегиите показват добра обезпеченост с данни за състоянието на сектора, задълбочено познаване на националните и регионални политики в сектора, детайлно проследяване и мониторинг на целевите групи и области, за които общината има отговорност и ангажимент. Тъй като и двете стратегии са изготвени от експерти на общината и на база проведени дълбочинни интервюта и фокус групи може да се заключи, че общината има експертен и административен капацитет за развитие на политиките в областта на образованието и социалните дейности и през следващия период 2021–2027, в синхрон и продължение на настоящия план.

В сектор „Здравеопазване“ няма отделен общински стратегически документ, както и в другите общини в страната. Въпреки това предизвикателствата пред сектора поставят нови изисквания към общините, вкл. за възможността им да заместват лекари и медицински персонал след пенсиониране. Има добри практики и опити на общини за привличане на млади специалисти, като всяка община подхожда според спецификите и потребностите си, в това число – териториални особености, отдалеченост на населени места, транспортна свързаност, актуално състояние на обезпеченост с лекари, здравен статус, възраст и численост на населението по населени места, собствена здравна инфраструктура и нейното състояние. В този смисъл налице са всички предпоставки за разработване на общинска стратегия и в тази сфера, със собствена визия за възможна устойчива обезпеченост в средносрочен и дългосрочен план.

Условията по време и след пандемията от COVID 19 ще са фактор за социално-образователния и здравен сектор в общината поне в началото на периода, в който ще действа настоящия план. На този етап (към октомври 2021 г.) не може да се определи с точност продължителност на стреса за социалните системи по отношение на пандемията. Общината се нуждае от по-задълбочено взаимодействие между образованието и социалните услуги, включително търсене на нови образователно-социални пространства и дейности, извън планираните в политиките и проектните операции на отделните секторни министерства. Потвърдени интегрирани идеи за подкрепа на учениците и компенсиране на дефицити от онлайн обучение и социална изолация чрез проекти и дейности в областта на свободното време и спорта, финансирани от други организации и бизнеса.

Самостоятелно секторите също имат динамични ангажименти и разходи, свързани с организацията и подкрепата за гражданите в съответствие на различните пандемични ситуации и предприети национални и областни мерки. Тази поне краткосрочна, съобразно настоящия план, специфика налага задълбочено хоризонтално взаимодействие между общинските ресурси и гражданите с техни представителства и браншови групи.

Настоящата динамика на извънредни ситуации и условия на комплексна криза и нетипично натоварване за отделните публични сектори в общината създава необходимост от ново стратегиране в областта на междусекторното взаимодействие. Стратегия с дефинирани проблеми зони по време на кризата и области от живота на местната общност, които по-дългосрочно ще трябва да се възстановяват с участието на общината и секторните политики и дейности. Сред тези въпроси и проблеми са натрупването на образователни, социални и други дефицити сред децата и учениците, претоварване на медицински специалисти и демотивация да работят след пенсионна възраст, нови целеви групи от местното население, които се нуждаят от социална подкрепа в дома, вкл. от нов тип услуги и социални дейности. В ситуация сме, в която деца без интернет са изключени от учебния процес, деца с родители, работещи в чужбина и учещи от вкъщи са изцяло социално изолирани от средата на местната общност и нейната възпитателно-социализираща роля и др.

Изведените фактори чертаят векторите на надграждане на цялата концепция за комуникация и интегрираност на здравни, социални и образователни услуги в общината. Специално насочен общински документ в тази посока може да подпомогне процеса на взаимодействие и ефективност.

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Динамичните промени в здравния статус на населението, които налага настоящата пандемична обстановка и възстановяването от нея, е водещ фактор за предизвикателствата по отношение на здравните потребности в общината. Тенденцията за застаряване на населението също продължават да се отразява на нивото на заболяемостта.

По данни на НЗОК здравното обслужване се осъществява 17 регистрирани практики на общопрактикуващи лекари, които имат договор с РЗОК. 3 от практиките са в селата Ярлово, Говедарци, Марица. Една практика от гр. Самоков осигурява обслужване и на

болната Райово и Белчин. Останалите 19 села се лекуват чрез практики за първична медицинска помощ в общинския център.

Здравното обслужване на територията на община Самоков е добре организирано, осигурена е първа долекарска помощ във всички населени места, както в училищата и детските градини.

- Болничната помощ се осъществява от Многопрофилна болница за активно лечение – МБАЛ Самоков ЕООД с 233 легла в т.ч. 5 легла - за диагностично изясняване до 24 часа и 13 легла - за продължително лечение и рехабилитация. В болницата има 11 отделения с легла, 3 отделения без легла и 2 параклинични звена. По данни на НЗОК болницата изпълнява дейности по 138 клинични пътеки. За здравето на пациентите се грижат 57 лекари, 116 медицински специалисти и 111 друг персонал. МБАЛ – Самоков е акредитирана база за обучение на специализанти, със сертифицирани за обучители медицински специалисти. Студенти по медицина и медицински специалисти от Община Самоков могат да ползват базата на „МБАЛ-Самоков” – ЕООД за провеждането на своите летни студентски стажове.

ОБРАЗОВАНИЕ

На територията на община Самоков работят 5 детски заведения - ОДЗ „Зорница” – централа и филиал в с. Радуил, ОДЗ „Самоково” – централа, и филиали в с. Говедарци – филиал с. Бели Искър – изнесена група, ОДЗ „Звънче” – централа и филиал „Осми март”, ЦДГ „Детелина” – централа и филиали в с. Широки дол и с. Говедарци, ЦДГ „Пролет” – централа и филиали НУ”П. Берон” и в „Седми квартал”.

Регулярно се работи по реконструкция, обновление и ремонт на детските градини и площадки към тях. Изградени са и се изграждат физкултурни салони, чрез реконструиране на помещения или изцяло ново изграждане. Извършват се проекти за разширяване на детските градини с по-големи помещения или помещения за нови групи, тъй като в момента групите, особено на най-малките деца, работят с пълен капацитет записани деца, вкл. над капацитета си. Демографски тази тенденция ще допринесе за използване капацитета на училищата, но е необходим анализ за структурата на този прираст в детските заведения – дали е пропорционален като обща тенденция, или е засилен в конкретни квартали, което ще отрази и на училищното разпределение.

Сериозно се реконструира и разширява ЦДГ „Пролет“, за да може да обхване нарасналият брой деца, на които предстои предучилищно обучение след навършване на 4-годишна възраст. Общината работи изпреварващо по осигуряването на тази потребност. Следствие на мониторинг от местните здравните, социални и образователни структури, общината е локализирала ръст на семействата, които не са обхванати от ранна възраст от детските градини и ясли, но предстои задължителното им включване в предучилищно образование. На база тези данни, общината предприема мерки за осигуряване на предучилищни групи, вкл. чрез реконструкция на детски градини.

В община Самоков работят 13 училища, като се използва и 14-та сграда от училище, което попада вече в структурата на друго учебно заведение. Общината разполага с 2 начални - НУ „Станислав Доспевски“ и НУ „Петър Берон“, 5 основни - ОУ „Митр. Авкс. Велешки“, ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, ОУ „Христо Максимов“, от които три основни училища в селата - ОУ „Д. Дебелянов“-с. Говедарци, ОУ „Хр. Смирненски“-с. Радуил, ОУ „В. Левски“-с. Ярлово. В структурата на общинските училища са още 1 ОПУ и 5 Средно общообразователни училища, от които 2 Профилирани гимназии, 1 Спортно училище. Броят на учениците, посещаващи училище в гр. Самоков е устойчив и не предполага риск за сериозно намаляване на паралелки. Такава ситуация все пак има училищата в селата, което като негативна тенденция е сред проблемите, с които всички общини в страната се налага да се справят. Въпреки това тенденцията към 2020 година е за паралелки в детските градини над капацитета им, което в следващите 7 години трябва да доведе до устойчивост на паралелките в училище. Остава трудността с групи ученици, които напускат преди 16-годишна възраст, което е предизвикателство не само за образователната, но и за социална дейност и здравната превенция в общината.

През новия програмен период усилията на общината остават съсредоточени в поддръжка на сградния фонд и условията за спорт на учениците. На таблица 6 са обобщени данните за състоянието на училищната инфраструктура – училища, които са санирани или подлежат на такива дейности за енергийна ефективност, училища с ремонтирани покриви и такива за ремонт, ремонтирани физкултурни салони и планирани за ремонт, обновени игрища на открито и нуждаещи се от такива подобрения.

Таблица 5: Състояние на училищната инфраструктура

Училище	Приключило саниране да/не	Ремонтиран покрив да/не	Ремонтиран физ. салон да/не	Ремонтиран двор/игрища
ОУ "Св.Св. Кирил и Методий"	не	за ремонт	ремонтиран	за ремонт
СУ "Отец Паисий"	В ход по проект – по НДЕФ	В ход по проект – по НДЕФ	за ремонт	за ремонт
СУ "Никола Велчев"	В ход по проект – по НДЕФ	В ход по проект – по НДЕФ		за ремонт
НУ "Станислав Доспевски"	да	да	да	да
ПГ "Константин Фотинов"	не	не	за ремонт	да
ОУ "Митр. А. Велешки"	да	да	да	да
ОУ "Христо Максимов"	да	за ремонт	за ремонт	да
ОУ "Неофит Рилски"	да	да	подготвен проект по НП	за ремонт
ПТГ "Никола Вапцаров" (държавно училище)	не	за ремонт	за ремонт	за ремонт
ПГ по Туризм (държавно училище)	да	да	да	
ОУ "Димчо Дебелянов" с. Говедарци	да	да	да	За ремонт
ОУ "Васил Левски" с. Ярлово	предстои, средства МОН	да	За ремонт	за ремонт
ОУ "Христо Смирненски" с. Радуил	не	предстои - средства МОН	да	за ремонт

Източник: Дирекция „Хуманитарни дейности, екология, търговия, туризъм, общинска собственост“, община Самоков

Данните показват, че до 2020 година са ремонтирани покривите на 6 от 13 училища, като има в ход на изпълнение още три проекта за училищни покриви. На практика общо 8 ще са ремонтираните покриви през предишния период. През периода 2021-2027 остават още 3 покрива, които се нуждаят от реконструкция. В същите училища през новия период е

необходимо и саниране. Само три училища не ремонтирани по проекти за енергийна ефективност. Останали за ремонт са 5 физкултурни салона и 7 игрища на училища.

Едно от училищата се нуждае и от ремонт на прилежащо общежитие. Преглед на състоянието на училищната мрежа показва, че общината регулярно и на база добро планиране работи за поддръжка и обновление на сградния фонд. Експертният капацитет за разработване на проекти в тази сфера и сътрудничеството с различни общински отдели в областта дава ефективни резултати. Има всички основания да се очаква до 2027 г. и дори преди този краен срок ще се извършат и останалите планирани дейности.

СОЦИАЛЕН СЕКТОР

Секторът на социалните услуги в община Самоков работи според актуалната политика и нормативна рамка, като дейността е обезпечена и със стратегия за предходния период 2014-2020 год. Приоритетите на стратегията са в синхрон с националната политика в сектора и запазват своята актуалност и за периода 2021-2027 год.

Социални услуги в общността:

- Център за обществена подкрепа с четири места за спешно настаняване, изпълняващи функциите на услугата „Майка и бебе“. Действащият ЦОП е създаден по проект в периода 2014-2020 и продължава да е проектно финансирана услуга до 2023 година. След това е планирана като държано делегирана дейност.

- Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и възрастни функционира като държавно делегирана дейност, която също ще остане устойчива като дейности и услуги през периода до 2027.

- Дневен център за деца с увреждания – една от новите социални услуги в общността за общината.

- Център за ранно детско развитие, проектна дейност, различни форми на външно финансиране

Резидентни социални услуги:

- Дом за стари хора - „Д-р Сем. Калинкови“ гр. Самоков
- Дом за стари хора с. Ковачевци

- Център за настаняване от семеен тип за деца (без увреждания)

Общината разполага и със собствено социално предприятие, което се финансира изцяло като местна дейност, без средства от проекти. В социалното предприятие са заето хора с увреждания. Изпълнява общински и собствени поръчки и възлагания.

КУЛТУРНА ДЕЙНОСТ

Община Самоков развива богат културен календар. Освен включване в националния празничен календар със свои местни дейности, общината се грижи за поддържане на регионални празнични традиции. Добрият местен модел в осъществяване и развитие на дейности в областта на културата се състои в партньорството между всички заинтересовани страни. Общината е в постоянно взаимодействие с културните институции, участници, инициатори, бизнес, медии, граждани за реализиране на културна програма. Предвидено е местно финансиране и механизъм за достъп до него по облекчен за кандидатите подход. На територията на общината работят 28 читалища, както и Исторически музей, общинската библиотека, младежки дом. Четири от читалищата са в град Самоков, останалите 24 са в селата. На практика всяко от селата разполага със собствено читалище, като всички са действащи според публичния регистър на читалищата.

Културната дейност на общината се допълва от богатото разнообразие от културно-исторически обекти.

- Историческият музей в град Самоков работи активно с ученици, с ежегоден календар за изнесени тематични обучения и екскурзии. Разработва електронни услуги и приложения, поддържа интернет сайт.
- Общинската библиотека „Паисий Хилендарски“ развива широка дейност, която надхвърля задължителните библиотечни ангажименти. Разполага с модерна и актуална интернет страница, Реализира различни проекти, спечелила е доверието и разчита на подкрепата на различни дарители, осъществява изложби, развива инициативи като част от международни партньорства. Освен трансгранични връзки, поддържа и дейността на две от читалищата в общината – в село Радуил и в село Говедарци, като подпомага

тяхната библиотечна дейност. Библиотеката стои близо до децата не само като малки читатели, но и като среда за извънкласни дейности и занимални.

5. ОБЩИНСКИ СГРАДЕН ФОНД - ХАРАКТЕРИСТИКА

Сградният фонд на община Самоков, включва 174 сертифицирани сгради с обща РЗП 343144,28 кв.м, като 57,5% от сградите са въведени в експлоатация преди 1990г., а 38% от сградите са въведени в експлоатация след 2000 година. Важно е да се отбележи, че 75 от сградите са построени съгласно проект за енергийна ефективност и притежават съответната сертификация за енергиен клас (А или В). Въпреки това, за да продължат да отговарят на стандартизираните изисквания за енергийна ефективност по съответната категория енергиен клас, 92 сгради от сградния фонд в община Самоков се нуждаят от инвестиции, поради изтичащ или изтекъл срок на откупуване на класа.

5.1 Класове енергийно потребление

Съгласно справка от регистъра на Агенцията за устойчиво енергийно развитие на базата на предварително изготвен модел за събиране на данни, се отчете, че сградите в община Самоков се предимно от класовете А, В и С, но също се отчитат сгради с незадоволителен топлинен комфорт за обитателите. Съгласно изготвените енергийни обследвания е установено, че в сградите, в които са приложени мерки за енергийна ефективност, потенциалът за спестяване на енергия с средно 63%, което доказва обективната необходимост за реализиране на проекти подпомагащи ЕЕ на сградния фонд.

Таблица 6: Брой сгради и тип сертификация от сградния фонд на община Самоков

Тип сгради	Брой	Тип сертификат	
		Съществуваща	Нова
Общо	174	99	75
Жилищни сгради, еднофамилни, многофамилни	125	77	48
Сгради в областта на здравеопазването	2	2	0
Сгради в областта на търговията, общественото хранене, услугите	3	1	2

Сгради за административно обслужване	19	12	7
Сгради за образование и наука - училища	3	3	0
Сгради за обществено обслужване в областта на хотелиерството	21	8	13
Други (СГРАДА НА РАЙОННА СЛУЖБА "ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ И ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО")	1	1	0

Източник: Публичен регистър по ЗЕЕ, достъпен на <https://portal.seea.government.bg/bg/Companies/Register>

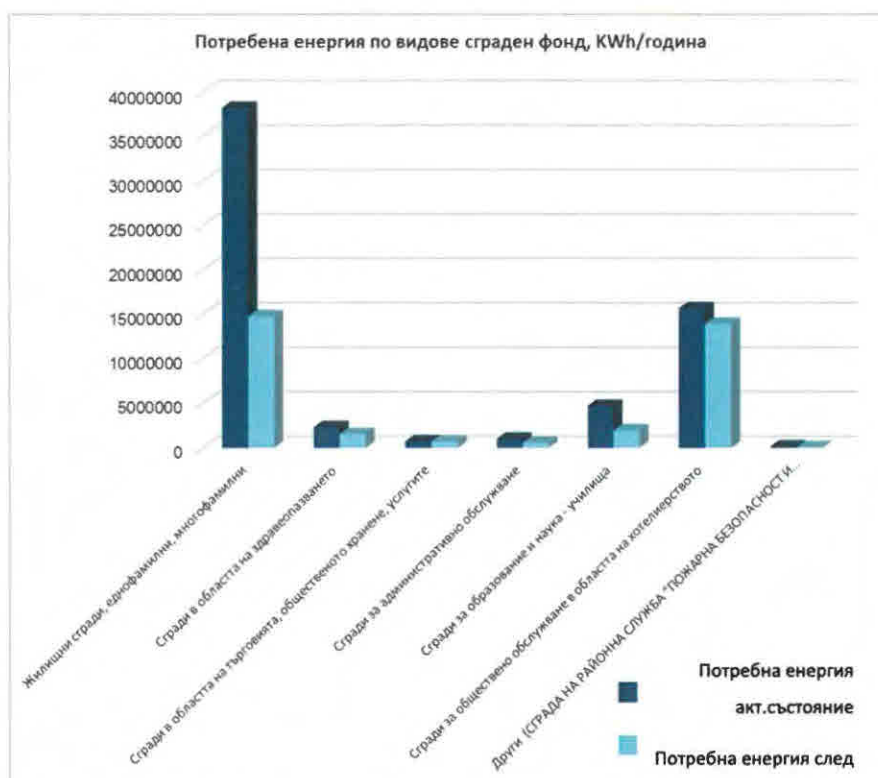
Таблица 7: Сграден фонд на община Самоков по РЗП и отопляема площ в кв.м.

Тип сгради	Брой	РЗП, m2	Отопляема площ, m2
Общо	174	3431144	289025,8
Жилищни сгради, еднофамилни, многофамилни	125	191084,4	158209,2
Сгради в областта на здравеопазването	2	16017	15757
Сгради в областта на търговията, общественото хранене, услугите	3	1789,21	1728,62
Сгради за административно обслужване	19	7806,57	7036,2
Сгради за образование и наука - училища	3	27722,07	24231,68
Сгради за обществено обслужване в областта на хотелиерството	21	98285,49	81623,55
Други (СГРАДА НА РАЙОННА СЛУЖБА "ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ И ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО")	1	439,5	439,5

Източник: Публичен регистър по ЗЕЕ, достъпен на <https://portal.seea.government.bg/bg/Companies/Register>

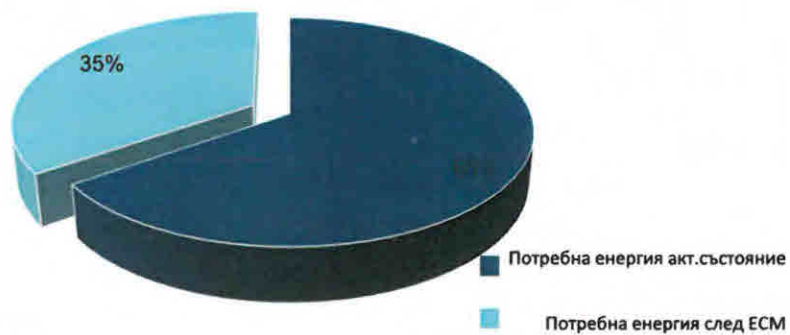
5.2 Потребление и разходи за енергия на общинските сгради

В последващите таблици са обобщени данните за потреблението на енергия, разходите за енергия, спестяванията в резултат на ЕРМ, както и генерираните и спестени емисии от използване на енергия и горива в общинския сграден фонд. Анализът е извършен по общински сграден фонд и типове сгради.

Фигура 4: Потребена енергия по видове сграден фонд в община Самоков, KWh/година

Обща потребена енергия - актуално състояние и след ЕСМ, в
KWh/год.

Фигура 5: Обща потребена енергия от сградния фонд на община Самоков

Таблица 8: Спестени средства по типове сграден фонд, след ЕСМ

Тип сгради	Брой	Спестени средства, лв./год,
Общо	174	537656,69
Жилищни сгради, еднофамилни, многофамилни	125	3240565,1
Сгради в областта на здравеопазването	2	62251,22
Сгради в областта на търговията, общественото хранене, услугите	3	0
Сгради за административно обслужване	19	79854
Сгради за образование и наука - училища	3	311339,85

Сгради за обществено обслужване в областта на хотелиерството	21	196235,95
Други (СГРАДА НА РАЙОННА СЛУЖБА "ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ И ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО")	1	7107,27

Таблица 9: Необходими инвестиции по типове сграден фонд на община Самоков, за постигне целите на ЕЕ

Тип сгради	Брой	Необходими инвестиции лв.
Общо	174	24014819,69
Жилищни сгради, еднофамилни, многофамилни	125	19152505,3
Сгради в областта на здравеопазването	2	564061
Сгради в областта на търговията, общественото хранене, услугите	3	0
Сгради за административно обслужване	19	494247
Сгради за образование и наука - училища	3	2934815
Сгради за обществено обслужване в областта на хотелиерството	21	802820,25

Други (СГРАДА НА РАЙОННА СЛУЖБА "ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ И ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО")	1	66371,17
--	---	----------

5.2 Потенциал за енергийна ефективност на общинския сграден фонд

Въз основа на събраните, обработени и анализирани данни за текущото състояние на сградния фонд и стойностите на енергийно-потребление, в комбинация с поетия ангажимент от страна на ЕС за постигане на въглеродна неутралност със срок 2050 година, е дефиниран специфичния потенциал на община Самоков за постигане на енергийна ефективност. Този потенциал е идентифициран под презумпцията, че до предварително очертания от ЕС срок, общинския сграден фонд ще постигне нулеви въглеродни емисии. По този начин е очертан и потенциалът на общината, отразен на последващата таблица. За оформянето му са направени следните допускания:

- Към 2050 всички общински сгради ще отговарят на енергиен клас А;
- Ежегодно ще се обновяват между 2 и 3% от общинския сграден фонд.

МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ИЗБОР НА ПРИОРИТЕТНИ СГРАДИ И МЕРКИ

1. Приоритети при избор на сгради:

- Сгради с висок специфичен разход на енергия (в kWh/m²/a);
- Сгради, използващи скъпи енергоносители за отопление (електроенергия и дизелово гориво);
- Сгради, използващи енергоносители, водещи до повишаване на нивата на ФПЧ в атмосферата (дърва и въглища);
- Сгради със социално предназначение и лош комфорт на обитаване (училища, детски градини, социални домове).

II. Приоритети при избор на мерки:

- В зависимост от специфичните функции на сградата напр. при сградите за култура, изкуство, административно обслужване на граждани и други, да се открият и реализират възможности за автоматизация на сградните системи за отопление и охлаждане, вентилиране и осветление;
- Да се обсъдят възможностите за промяна на топлинния източник, като се внедрят мерки за използване на енергия от ВЕИ;
- По отношение на училищния сграден фонд, сградния фонд на детските градини, жилищните сгради със социален характер, да се приложат ремонтни дейности и мерки по „външната обвивка“ на сградите (напр. изолация), както и да се обсъдят мерки за използване на енергия от ВЕИ.

III. Разширените списъци на приоритетните сгради включват (Приложение 1):

- сгради без изпълнени мерки за ЕЕ;
- сградите, използващи дизелово гориво за отопление;
- сградите, използващи дърва за отопление;
- сградите с най-висок специфичен разход на крайна енергия;
- сградите с най-висок специфичен разход на първична енергия.

СГРАДИ – ПУБЛИЧНА ОБЩИНСКА СОБСТВЕНОСТ

1. „Община Самоков, АОС № 425/1999г.- нов АОС № 11588/2013г. в кв.96, парцел XXVII- АОС №1437/01г.-
2. „Полицейски участък”, кв.17 , парцел X, АОС № 4234/2004г.
3. „Галерия” - бивш „Партиен дом“ - АОС № 9362/2010г.
4. „Библиотека” – обект в сграда бивш „Партиен дом“ - АОС № 9363 /2010г.
5. ПРУ - обект в сграда бивш „Партиен дом“ - АОС № 9364//2010г.
6. ОБЩИНСКИ БЛОК в кв. 209а, вх. В - 250 кв.м.
7. „Общински Хотел” - АОС № 8900/2009г.

8. Поща с. Ярлово - АОС № 404/1999г.

УЧИЛИЩА И ДЕТСКИ ГРАДИНИ

1. ОДЗ „Звънче”, кв.52, парцел II „Детски дом” - АОС № 1691/2002г
2. ОДЗ „Зорница”, кв.180, парцел XIX-3385 - АОС № 508/1999г.
3. ЦДГ „Детелина”, кв.219, парцел I - АОС № 770/2000Г
4. ЦДГ „Самоково”, кв.213, парцел II - АОС №509/1999г.
5. ЦДГ „Пролет”, кв.40, парцел VIII - АОС № 3744/2004г
6. ЦДГ „8 –ми март”, кв.72, парцел II - АОС №510/1999г.
7. ЦДГ /филиал на ЦДГ „Пролет,, /махалата/ - АОС № 12309/2013г.
8. ОУ „Митр. Авксентий Велешки”, кв.97 - АОС № 1400/2001г.
9. ОУ „Св.Св. Кирил и Методий”, кв.143 - АОС № 4188/2004г
10. ОУ „Христо Максимов”, кв.40 - АОС № 1256/2001г.
11. НУ „Станислав Доспевски”, кв.130 - АОС № 1387/2001г
12. НУ „Петър Берон”, кв.17 - АОС № 10 193/2011г.
13. СОУ „Отец Паисий” и СУ „Никола Велчев”, кв.287 - АОС №1450/02г.
14. РГ „Константин Фотинов”, кв.109 - АОС № 645/2000г.
15. ОПУ „Неофит Рилски”, кв.232 - АОС № 506/1999г.
16. „Общежитие”, кв.287 - АОС № 1449/2002г.
17. ОУ „Христо Ботев” в с. Бели Искър - АОС № 5158/2005г.
18. Детска градина „Незабравка” в с. Говедарци - АОС № 3490/2004г.
19. ОУ „Димчо Дебелянов” в с. Говедарци - АОС № 489/99г.
20. ОУ „Васил Левски” в с. Марица - АОС № 4921/2005Г.
21. Детска градина с. Радуил - АОС № 395/
22. ОУ" Христо Смирненски" в с. Радуил

23. Бивше училище в с. Райово
24. Детска градина с. Широки Дол - АОС № 466/1999г.
25. ОУ „Васил Левски” в с. Ярлово - АОС № 3781/2004г.

ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ И СОЦИАЛНИ УСЛУГИ

1. МБАЛ САМОКОВ, кв.216, парцел I - АОС №7/1997г.- нов АОС № 10773/2011г.
2. „Старчески дом”, кв.192, парцел I - АОС №585/2000г.- нов АОС № 11242/2012г.
3. Социален патронаж „Кутна хора”, кв.71 - АОС №433/1999г- нов АОС № 12 402/2014г.
4. Клуб на пенсионера”, кв.297 - АОС № 7542/2008г.
5. Социален център „Довери ми се” в кв.109, имот №1850 - АОС №1436/2001г.
6. "ЦОП", кв.. 180 - АОС № 12670/2014г.
7. "ЦНСТ", кв.180 - АОС № 17371/2020г.
8. „Здравна служба” на с. Говедарци - АОС № 4361/ 2005г.
9. „Здравна служба” на с. Горни Окол - АОС № 601/ 2000г.
10. „Здравна служба” на с. Доспей - АОС № 4478/ 2005г.
11. „Здравна служба” на с. Клисуре - АОС № 535/ 1999г.
12. „Здравна служба с хоспис,, на с. Ковачевци - АОС № 1348/2001г.
13. „Здравна служба” на с. Мала Църква - АОС № 553/ 2000г.
14. „Здравна служба” на с. Марица - АОС № 597/2000г.
15. „Здравна служба” на с. Поповяне - АОС №7822/2009г.
16. Здравна служба на с. Рельово - АОС № 608/2000г.
17. „Здравна служба” на с. Шипочане – АОС № 599/2000г.
18. „Здравна служба” на с. Ярлово – АОС № 603/2000г.

КМЕТСТВА

1. „Кметство и Здравна служба ” на с .Алино - АОС № 606 / 2000г
2. „Кметство и Читалище” на с. Бели Искър - АОС № 4223/2001г.
3. „Кметство” на с. Белчин – АОС №622/2000г.
4. „Кметство” на с. Говедарци – АОС №3691/2004г.
5. „Кметство” на с. Горни Окол – АОС №498/1999г.
6. „Кметство, здравна служба , поща» на с. Гуцал - АОС № 565 /2000г
7. „Кметство” на с. Долни Окол - АОС № 600/2000г.
8. „Читалище и кметство“ на с. Доспей - АОС № 406/1999г.
9. „Кметство, здравна служба” на с. Драгошиново - АОС № 4486/2005г.
10. „Кметство” на с. Злокучене – АОС №1900/2002г.
11. „Кметство” на с. Клисуре – АОС №915/2001г.
12. „Селсъвет” на с. Ковачевци - АОС № 50/1997г.
13. „Кметство, читалище” на с. Маджаре - АОС № 7692/2008г.
14. „Кметство, читалище“ на с. Мала Църква - АОС № 5455/2006г.
15. „Кметство“ на с. Марица - АОС № 4923/2005г.
16. „Кметство, здравна служба” на с. Ново Село - АОС № 4486/2005г.
17. „Кметство” на с. Поповяне - АОС № 749/2000г.
18. „Кметство,, /комбинирана сграда/ на с. Продановци - АОС № 605/2000г.
19. „Общински дом” на с. Райово - АОС №557/2000г.
20. „Кметство, читалище“ на с. Рельово - АОС № 4201/2004г.
21. „Кметство“ на с. Шипочане - АОС № 6641/2007г.
22. „Кметство“ на с. Широки Дол - АОС №1380/2001г.
23. „Кметство“ на с. Ярлово - АОС № 1252/2001г.

ЧИТАЛИЩА

1. „Читалище” на с. Алино - АОС № 1251 / 2000г
2. „Читалище” на с. Белчин – АОС №623/2000г.
3. „Читалище” на с. Говедарци - АОС № 1/1997г.
4. „Читалище“ на с. Клисуре - АОС № 561/ 2000г
5. „Читалище” на с. Марица – АОС № 4922 / 2005г.
6. „Читалище” на с. Поповяне -АОС № 748/2000г.

СПОРТНИ ИМОТИ

1. Стадион, кв.206 - АОС №577/2000г.
2. Закрит спортен комплекс, кв.206 - АОС №№5936/2007г. /3 сгради/
3. Многофункционална спортно атрактивна сграда - АОС № 7370/2008г.

СГРАДИ С КУЛТУРНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

1. „Музей”, кв.79, парцел I - АОС № 1690/2002г.
2. „Младежки дом”, кв.280 - АОС № 629/2000г.
3. „Байракли джамия”, кв.81 - АОС №1790/2002г.
4. „Детска школа по рисуване”, кв.103, парцел II - АОС №4110/2004г.
5. Голямата чешма – АОС № 10 851/2011г.
6. „Етнографски музей” в с. Белчин - АОС№6396 /2007г.
7. „Културен дом” в с. Ковачевци - АОС №979/2001г.
8. „Културен дом, поща” в с. Радуил - АОС №538/2000г.
9. „Културен дом“ в с. Райово - АОС №3729/2004г.

В таблиците по-долу е идентифициран потенциала на общината за производство на електрическа енергия, чрез експлоатацията на възобновяеми източници (ВИ) на енергия.

Таблица 10: Справка за периода 01.01.2020 – 01.01.2022 на Агенцията за устойчиво енергийно развитие, достъпна на <https://portal.seea.government.bg/bg/ByRegionsAndGuarantees>

ОБЕКТИ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛ. ЕНЕРГИЯ ПО ОБЩИНИ И ВИДОВЕ ВИ					
Община	Област	Вид ВИ	ЕНЕРГИЙНИ ОБЕКТИ (бр.)	Инсталирана мощност (MW)	Произв. енергия (MWh)
Самоков	София-Област	Водна енергия	4	25.920000	119 231.648390
		Слънчева енергия	6	2.761000	7 544.389500
Общо			10	28.681000	126 776.037890

Специфичните потенциали на обектите и техните производствени мощности са отразени на последващата фигура:

Фигура 6: ВИ на община Самоков 2020-2022

Производител	ХИДРО ЕКО ВАТ ЕООД
Идентификатор:	175179924000021640
Обект:	ВЕЦ "Роса"
Дата на въвеждане (по протокол, разрешение или др.):	31.7.2015 г.
Схеми за подпомагане:	няма
Мощност:	1.3 MW

Производител

Идентификатор:

Обект:

Дата на въвеждане (по протокол, разрешение или др.):

Схеми за подпомагане:

Мощност:

Производител

Идентификатор:

Обект:

Дата на въвеждане (по протокол, разрешение или др.):

Схеми за подпомагане:

Мощност:

Производител

Идентификатор:

Обект:

Дата на въвеждане (по протокол, разрешение или др.):

Схеми за подпомагане:

Мощност:

Производител

Идентификатор:

Обект:

Дата на въвеждане (по протокол, разрешение или др.):

Схеми за подпомагане:

Мощност:

Производител

Идентификатор:

Обект:

Дата на въвеждане (по протокол, разрешение или др.):

Схеми за подпомагане:

Мощност:

Производител

Идентификатор:

Обект:

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД

000649348000012061

ВЕЦ "Бели Искър"

1.1.1957 г.

няма

16.8 MW

НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА КОМПАНИЯ ЕАД

000649348000011828

ВЕЦ "Мала църква"

1.1.1934 г.

няма

7.7 MW

ИНФО СВЯТ ЕООД

175193308000032590

ФвЕЦ "Маджаре"

13.12.2019 г.

0.03 MW

ПРИМА ЛЕНД ГРУП АД

203710783000055052

ФтЕЦ "Прима ленд 2"

3.6.2021 г.

Преференциална цена

0.005 MW

Любомир Василев Цветков

159149803300021750

ФтЕЦ "Рельово"

3.9.2015 г.

Преференциална цена

0.015 MW

Петър Иванов Терзиев

197944799800023365

ФтЕЦ "Мала църква"

Дата на въвеждане (по протокол, разрешение или др.):	29.8.2016 г.
Схеми за подпомагане:	няма
Мощност:	0.01 MW
Производител	СОЛАР - ПЛАНА ЕООД
Идентификатор:	200658541000009341
Обект:	ФтЕЦ "Алино"
Дата на въвеждане (по протокол, разрешение или др.):	27.6.2012 г.
Схеми за подпомагане:	Премия
Мощност:	2.696 MW
Производител	ДЗЗД "Сижер"
Идентификатор:	177416247000001521
Обект:	ВЕЦ "Бистрица"
Дата на въвеждане (по протокол, разрешение или др.):	1.1.1912 г.
Схеми за подпомагане:	Преференциална цена
Мощност:	0.12 MW
Производител	СИВЕН БЪЛГАРИЯ ООД
Идентификатор:	121420987000064763
Обект:	СИВЕН
Дата на въвеждане (по протокол, разрешение или др.):	1.10.2021 г.
Схеми за подпомагане:	
Мощност:	0.144 MW

ЧАСТ III. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА ЗА ЕЕ

Съгласно изготвения анализ и необходимостта за постигане на интегрираност на настоящия документ с политиката по енергийна ефективност и идентифицираните свързани документи, като **основна стратегическа цел** на Програмата за ЕЕ на община Самоков се дефинира като:

Системно изпълнение на мерки за енергийна ефективност в обществените, с цел подобряване на функционалността на публичната инфраструктура, подпомагане икономическо развитие и специализация на региона и ограничаване на въздействието върху околната среда.

Специфични стратегически цели на Общинската програма за ЕЕ на Община

Самоков са:

1. Повишаване на енергийната ефективност на сградите на общината, подобряване на вътрешния комфорт и намаляване на емисиите на CO₂;
2. Намаляване на консумацията на енергия от традиционни източници (изкопаеми горива) общинските сгради, вкл. и чрез използване на ВЕИ съчетано с реално понижение на емисии CO₂;
3. Възстановяване и поддържане на нормативно установените норми за топлинен и хигиенен комфорт в общинските сгради;
4. Намаляване на консумацията на енергия в системи за УО и ПО чрез използване на ВЕИ, съчетано с реално понижение на емисии CO₂;
5. Повишаване на информираността на администрацията и гражданите за ползите от енергийната ефективност, ВЕИ и стимулиране на инвестиции за по-ефективно управление на енергията.

Очакваните резултати от изпълнение на главната и специфични цели на Общинската програма за Енергийна Ефективност на община Самоков за периода 2021 – 2025 г. са следните:

- Намаляване на годишния разход, вкл. и намаляване на загубите, на енергия в общинските сгради;
- Намаляване емисиите от CO₂ (въглероден диоксид);
- Подобен комфорт на обитаване в общинските сгради с въведени системи за ЕЕ;
- Подобряване на градската среда на община Самоков чрез въведени мерки на ЕЕ за УО;

ЧАСТ IV. МЕРКИ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Стратегическата цел на дългосрочната общинска програма за енергийна ефективност на община Самоков за периода 2021-2030 г. е да създаде предпоставки за провеждане на

енергийно ефективна и екологична политика, която да подобри енергийната инфраструктура на общината и да намали потреблението на конвенционални източници на енергия. В рамките на Плана за интегрирано развитие на Община Самоков /ПИРО/ за периода 2021 – 2027 е заложена за изпълнение и приета в Програмата за енергийна ефективност на общината стратегическа цел.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Повишаване качеството на живот, подобряване на жизнената среда и изграждане на модерна инфраструктура, в съответствие със съвременните екологични стандарти.

Стратегическата цел изразява желаното състояние от заинтересованите страни и местната общност за подобряване на физическата среда и техническата инфраструктура на населените места в общината, чието рехабилитиране и обновяване би довело до по-добри условия за живот в общината. Това е пряко обвързано и с осигуряването на транспортна свързаност и достъпност, повишаване на енергийната ефективност и др. Важен акцент са опазването и управлението на водните ресурси, третирането на отпадъците и доизграждането на екологичната инфраструктура.

Целта поставя фокус и върху осигуряването на благоприятни условия за осъществяване на разнообразни човешки дейности, свързани с предоставяне на качествени публични услуги в сферата на образованието, здравеопазването, социалните дейности, култура и масов спорт, вкл. повишаване на енергийната ефективност в обществени сгради:

- **Мярка 2.1.** Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в обществени сгради на административната, културната и образователната инфраструктура на територията на общината и проучване на възможностите за използване на възобновяема енергия в обществените сгради, вкл. Инсталиране на системи използващи ВЕИ в сгради общинска собственост – соларна енергия, биомаса, термопомпи;
- **Мярка 2.2.** Подобряване на системите за контрол и мониторинг на потреблението на енергия от сградния фонд – общинска собственост;
- **Мярка 2.3.** Подобряване на енергийната ефективност на уличното осветление /УО/ и парковото осветление /ПО/ в населените места от общината;

- Мярка 2.4. Въвеждане на системи за ефективно управление на уличното осветление, вкл. и въвеждане на хибридно улично осветление;

- Мярка 2.5. Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в жилищните сгради на територията на общината;

- Мярка 2.6. Подкрепа за сдружения на собственици и други организации при проучване на възможностите за оползотворяване на ВЕИ

Наред с горепосочените мерки за насърчаване на използване на мерки за енергийна ефективност в община Самоков, могат да се разгледат и следните 2 типа мерки: административни и финансови.

1. АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ:

Във връзка с планираните политики на Община Самоков в областта на ВЕИ, общинското ръководство следва да се ангажира със следните административни мерки:

- Да се идентифицират конкретни сгради за подготовка и реализация на проекти за саниране в община Самоков;

- Да се осъвременява и да се поддържа актуална база данни относно типовете стълбове за УО и ПО съвместно с броя, типа и мощността на монтираните осветителни тела;

- Да се експлоатират системите за УО и ПО при оптимални (минимизирани) разходи на електроенергия, чрез подмяна на енергийно ефективни осветителни тела подпомогнати във висока степен със системи за автоматизация и контрол като при проектиране и изпълнение на всички нови клонове на системите за УО и ПО това да бъде при оптимално прилагане на съвременните технологии за автоматизиран контрол и управление;

- Да се преодолеят бариерите в процеса на присъединяване на ВЕИ мощности към електропреносната мрежа. Да се премахнат, доколкото това е нормативно обосновано, съществуващите и да не допускат приемане на нови административни ограничения пред инициативите за привеждането на сградния фонд в съответствие с изискванията на нормативната уредба по отношение на клас на енергопотребление и съответно постигане на максималният възможен ефект по отношение на консумацията на енергия в сградите;

- Общинската администрация да подпомага реализирането на проекти за повишаване на ЕЕ на жилищни и стопански гради на територията на общината;

- Общината да провежда регулярни информационни и обучителни кампании сред населението (инвеститорите) за мерките за подпомагане, ползите и практическите особености на развитието и използването на енергия от ВЕИ, като се включат и проектантите по съответните части, които най – лесно и достъпно могат да информират инвеститорите и да спомагат за внедряването на икономически оправдани мерки.

2. ФИНАНСОВО – ТЕХНИЧЕСКИ МЕРКИ

- Идентификация на пълният потенциал за енергийни спестявания и икономия на емисии CO₂ във всяка конкретна сграда (за не-санираните);

- Идентификация на „проблеми“ в санираните сгради, водещи до преразходи на енергийни ресурси и на тази база планиране на дейности и мерки за тяхното отстраняване;

- Изпълнение на императивното изискване на ЗЕЕ за изпълнение на периодични проверки за енергийна ефективност на отоплителни инсталации с водогрейни котли;

- Изпълнение на императивното изискване на ЗЕЕ за изпълнение на обследване за енергийна ефективност на системите за УО и ПО в Община Самоков;

- Мерки за саниране на общински сгради чрез: Топлоизолация на външни стени, подове и покриви, за постигане на регламентираният задължителен клас на енергийна ефективност „клас В“; Подмяна на дограма; Подобряване работата на сградните инсталации за отопление; Изграждане на Термопомпени системи за отопление и охлаждане;

- Мерки за ЕЕ на системите за УО и ПО в Община Самоков, в т.число: Подмяна на осветителните тела със светодиодни; Прилагане на системи за регулиране и управление на уличното осветление в различните часови зони на тъмната част от денонощието; Изграждане на локални фотоволтаични системи с акумулаторни батерии към отделни осветителни тела.

3. ПОТЕНЦИАЛНИ ПРОЕКТИ И ДЕЙНОСТИ

Състоянието на общинският сграден фонд не само на територията община Самоков, но и в цялата страна е незадоволително от гледна точка на енергийната ефективност. Болшинството от сградите са строени преди 1990 г., когато изискванията към потребената енергия за отопление не са били основен фактор при проектирането. В резултат на това, а и отчитайки постоянния ръст на цените на горивата може да се твърди, че разходите за отопление на общинския сграден фонд са необосновано високи и е наложително незабавно да се предприемат мерки за намалението им. Поради финансови и технически причини в доста сгради нивото на отопление не отговаря на нормативните изисквания.

Таблица 11: Списък на общинския сграден фонд, необходимите инвестиции за подобряване на енергийната ефективност, очакваното намаляване на разходите, източник: Общински енергиен план на Община Самоков 2014-2020

Обекти	Препоръки	Инвестиция	Спестена енергия	Спестени средства	Спестени емисии	Срок на откупуване
		лв.	kWh/год.	лв./год.	т/год	год.
Образование						
ОДЗ "Звънче"	Смяна на горивна база	18 496	0	7 448	27	2.5
ОДЗ "Зорница"	Смяна на горивна база	34 525	0	13 271	48	2.6
ЦДГ "Детелина"	Смяна на горивна база	34 759	0	14 692	53	2.4
ЦДГ "Самоково"	Смяна на горивна база	34 418	0	12 622	45	2.7
ЦДГ "Пролет"	Смяна на горивна база	14 687	0	5 021	18	2.9
ЦДГ "Пролет" - филиал Махала	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	50 851	88 000	3 171	0	16.0
ЦДГ "Пролет" - филиал П.Берон	Топлоизолация и смяна на горивна база	29 767	15 750	3 953	12	7.5
ЦДГ "8 - ми март"	Смяна на горивна база	34 525	0	13 271	48	2.6
Детска градина "Незабравка"	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	59 938	106 400	5 206	0	11.5
Детска градина - с.Радуил	Топлоизолация и смяна на горивна база	28 439	39 120	1 441	26	19.7
Детска градина - с.Широки дол	Топлоизолация и смяна на горивна база	57 191	91 560	3 372	0	17.0
Детска градина - с.Бели Искър	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	79 728	149 200	5 376	0	14.8
ЦДГ "Калина" - с.Райово	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	36 441	60 000	2 162	0	16.9

ОУ "Митр. Авксенти Велешки"	Топлоизолация и смяна на горивна база	244 521	162 135	48 696	0	6.0
ОУ "Св.Св. Кирил и Методий"	Топлоизолация и смяна на горивна база	80 221	50 198	12 600	39	6.4
ОУ "Христо Максимов"	Смяна на горивна база	13 138	0	2 962	11	4.4
ОУ "Христо Максимов"	Смяна на горивна база	17 256	0	6 595	24	2.6
ОУ "Христо Максимов"	Смяна на горивна база	7 715	0	760	3	10.2
НУ "Станислав Доспевски"	Топлоизолация и смяна на горивна база	244 631	162 225	40 719	127	6.0
НУ "Петър Берон"	Топлоизолация и смяна на горивна база	108 005	69 120	17 349	54	6.2
СОУ "Отец Паисий"	Топлоизолация и смяна на горивна база	525 910	369 270	92 688	289	5.7
Спортно у-ще "Никола Велчев"	Топлоизолация и смяна на горивна база	341 307	231 345	58 068	181	5.9
ПГ "Константин Фотинов"	Топлоизолация и смяна на горивна база	253 875	169 740	42 605	133	6.0
ОПУ "Неофит Рилски"	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	508 831	494 665	82 000	235	6.2
ОУ "Димчо Дебелянов" - с. Говедарци	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	150 615	139 650	43 032	84	3.5
ОУ "Христо Смирненски" - с. Радуил	Топлоизолация и смяна на дограма	98 801	108 110	25 295	0	3.9
ОУ "Христо Смирненски" - с. Радуил	Топлоизолация и смяна на дограма	17 190	18 810	4 401	0	3.9
ОУ "Христо Смирненски" - с. Радуил	Топлоизолация и смяна на дограма	37 072	40 565	9 491	0	3.9
ОУ "Васил Левски" - Марица	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	63 758	115 200	4 151	0	15.4
ОУ "Васил Левски" - Ярлово	Топлоизолация и смяна на горивна база	135 952	224 640	11 931	0	11.4
ОБЩО ОБРАЗОВАНИЕ		3 362 565	2 905 703	586 349	1455	
Болница, поликлиника,						
Болница	Топлоизолация и смяна на горивна база	331 688	192 050	44 943	129	7.4
Поликлиника	Топлоизолация и смяна на горивна база	191 090	128 033	29 962	86	6.4
ОБЩО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ		522 778	320 083	74 906	214	
Административни сгради, кметства						
Община Самоков	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	524 112	511 385	84 771	243	6.2
Общинско лесничество	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	16 272	20 000	979	0	16.6

Бивш родилен дом	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	48 767	39 520	6 551	19	7.4
Полицейски участък	Топлоизолация и смяна на горивна база	11 464	1 750	1 953	11	5.9
ПРУ	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	66 473	121 200	5 930	0	11.2
Кметство и здравна служба- с. Алино	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	30 682	48 000	2 349	0	13.1
Кметство и читалище с.Бели Искър	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	102 354	196 000	7 063	0	14.5
Кметство с.Белчин	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	46 683	78 400	3 836	0	12.2
Кметство с.Говедарци	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	20 385	27 700	1 355	0	15.0
Кметство с. Горни Окол	Топлоизолация и смяна на горивна база	49 172	76 560	4 066	0	12.1
Кметство и здравна служба- с. Гуцал	Топлоизолация и смяна на горивна база	49 172	76 560	4 066	0	12.1
Кметство с. Долни Окол	Топлоизолация и смяна на горивна база	44 745	67 200	3 569	0	12.5
Кметство и читалище с. Доспей	Топлоизолация и смяна на горивна база	63 991	103 680	5 507	0	11.6
Кметство и здравна служба- с. Драгошево	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	90 835	172 000	8 416	0	10.8
Кметство с. Злокучане	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	29 206	44 600	2 182	0	13.4
Кметство с. Клисуре	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	13 776	14 250	697	0	19.8
Кметство с. Ковачевци	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	72 898	136 000	6 654	0	11.0
Кметство и читалище с. Маджаре	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	52 414	91 600	4 482	0	11.7
Кметство и читалище с. Мала Цръква	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	41 042	70 600	3 454	0	11.9
	горивна база					
Кметство с. Марица	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	33 807	55 200	2 701	0	12.5
Кметство и здравна служба- с. Ново село	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	38 872	65 600	3 210	0	12.1

Кметство с. Поповяне	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	58 028	102 000	4 991	0	11.6
Кметство и комбинирана сграда- с. Продановци	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	171 599	320 800	15 696	0	10.9
ОБЩО АДМИНИСТРАТИВНИ СГРАДИ		1 676 749	2 440 605	184 477	274	
Читалища,библиотеки,школи,музеи, галерии						
Музей	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	65 952	57 000	9 449	27	7.0
Младежки дом	Топлоизолация и смяна на горивна база	59 017	35 820	8 991	28	6.6
Детска школа по рисуване	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	21 643	10 710	5 698	32	3.8
Художествена галерия	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	49 375	29 610	15 754	88	3.1
Общинска библиотека	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	116 673	79 170	42 121	235	2.8
Културен дом - четвърти квартал	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	188 616	360 000	17 614	0	10.7
Читалище - с. Алино	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	62 890	113 200	5 539	0	11.4
Читалище - с. Белчин	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	62 716	112 800	5 519	0	11.4
Читалище - с. Говедарци	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	314 242	620 000	22 341	0	14.1
Читалище - с. Клисура	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	46 510	78 000	3 816	0	12.2
Културен дом - с. Ковачевци	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	61 327	109 600	5 362	0	11.4
Читалище - с. Марица	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	480 218	980 000	35 314	0	13.6
Читалище - с. Поповяне	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	76 081	140 800	6 889	0	11.0
Културен дом, поща - с. Радуил	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	201 639	390 000	14 053	0	14.3
Културен дом - с. Райово	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	42 518	25 900	13 780	77	3.1

Читалище - с. Маджаре	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	50 851	30 800	16 387	91	3.1
Читалище - с. Рельово	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	47 378	80 000	2 883	0	16.4
Народно читалище - с. Доспей	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	16 272	20 000	721	0	22.6
ОБЩО		1 963 919	3 273 410	232 231	578	
Социални						
Дом стари хора - Самоков	Смяна на горивна база	52 853	0	30 547	110	1.7
Дом стари хора - с. Ковачевци	Топлоизолация и смяна на горивна база	34 280	0	9 439	21	3.6
Социален патронаж "Кутна хора"	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	51 024	30 940	16 461	92	3.1
Социален център "Довери ми се"	Топлоизолация, смяна на дограма и смяна на горивна база	102 527	196 400	7 077	0	14.5
ОБЩО СОЦИАЛНИ		240 685	227 340	63 524	222	
Спортни обекти						
Многофункционална спортна зала	Смяна на горивна база	72 942	0	44 833	161	1.6
Общински хотел	Смяна на горивна база	73 591	0	48 774	175	1.5
ОБЩО СПОРТНИ		146 534	0	93 606	336	
ОБЩО ЗА ОБЩИНАТА		7 913 230	9 176 141	1 235 092	3 078	

4. ИЗТОЧНИЦИ И СХЕМИ НА ФИНАНСИРАНЕ

Подходите на финансиране на общинските програми са:

- Подход „отгоре – надолу”: състои се в анализ на съществуващата законова рамка за формиране на общинския бюджет, както и на тенденциите в нейното развитие. При този подход се извършват следните действия:

- прогнозиране на общинския бюджет за периода на действие на програмата; - преглед на очакванията за промени в националната и общинската данъчна политика и въздействието им върху приходите на общината и проучване на очакванията за извънбюджетни приходи на общината;
- използване на специализирани източници като: оперативни програми, кредитни линии за енергийна ефективност и възобновяема енергия (ЕБВР), Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници”, Национална схема за зелени инвестиции (Национален доверителен фонд), договори с гарантиран резултат (ЕСКО договори или финансиране от трета страна).

- Подход „отдолу – нагоре”: основава се на комплексни оценки на възможностите на общината да осигури индивидуален праг на финансовите си средства (примерно: жител на общината, ученик в училище, пациент в болницата, и т.н.) или публично-частно партньорство.

Комбинацията на тези два подхода може да доведе до предварителното определяне на финансовата рамка на програмата).

ЧАСТ V. ПРОЕКТИ ЗА ЕЕ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

При определяне на потенциалните проекти за реализация в рамките на настоящата дългосрочна програма за Енергийна Ефективност е необходимо от особено значение е фактът, че географските характеристики на общината не предоставят значителен ресурсен потенциал за развитие на енергийното производство и потребление от възобновяеми източници. Предвид горепосоченото обстоятелство, в настоящата програма ще бъдат предвидени дейности и проекти както за проучване и за оползотворяване на местния потенциал от възобновяеми енергийни източници, така и за повишаване на административния капацитет и квалификацията на служителите от общинската администрация в сферата на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници и за повишаване информираността и осведомеността на местното население и заинтересованите страни.

Таблица 12: Списък с дейности и проекти за ЕЕ в община Самоков до 2030 г.

Приоритет	Марка	Дейност/проектна идея *	Кратко описание	Територия/зона за прилагане на интегриран подход (зона за въздействие)**	Индикативен бюджет, хил.лв	Източник на финансиране	Срок за изпълнение месеца	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Приоритет 2. Разширяване и модернизиране на техническата инфраструктура и благоустройство на населените места.	Марка 2.2. Енергетика и електропреносна мрежа. Енергийна ефективност на публични, жилищни сгради и инсталации.	Дейност 2.2.5. Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в административни сгради на територията на община Самоков.	Мерки за енергийна ефективност: подмяна на дограма (прозорци, врати, витрини и др.), топлинно изолiranje на външните ограждащи елементи (външни стени, покриви, подове и др.) за 4 бр. сгради.	територията на общината	250	Програма за развитие на регионите	постоянен	Дирекция „Териториално селско устройство и европейски програми“
Приоритет 2. Разширяване и модернизиране на техническата инфраструктура и благоустройство	Марка 2.2. Енергетика и електропреносна мрежа. Енергийна ефективност на публични,	Дейност 2.2.6. Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в многофамилни и жилищни сгради на	Мерки за енергийна ефективност: подмяна на дограма (прозорци, врати, витрини и др.), топлинно изолiranje на външните ограждащи елементи (външни стени, покриви, подове и др.)	територията на общината	1 000	Програма за развитие на регионите	постоянен	Община Самоков/частен сектор

Приоритет	Марка	Дейност/проектна идея*	Кратко описание	Територия/зона за прилагане на интегриран подход (зона за въздействие)**	Индикативен бюджет, хил.лв	Източник на финансиране	Срок за изпълнение месеца	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
на населените места.	жилищни сгради и инсталации.	територията на община Самоков.	за 10 бр. сгради. /по оферти за инженеринг и изпълнение/					
Приоритет 2. Разширяване и модернизация на техническата инфраструктура и благоустрояване на населените места.	Марка 2.3. Реконструкция и подобряване на уличната мрежа в населените места на общината.	Дейност 2.3.1. Ремонт на улици в населените места на общината.	Подготовка на проектни предложения за изграждане на интелигентна система за контрол на ефективността на уличното осветление, въвеждане на ВЕИ източници за УО. /по оферти за инженеринг и изпълнение/	територията на общината		Програма за развитие на регионите	постоянен	Дирекция „Териториално селищно устройство и европейски програми“
Приоритет 2. Разширяване и модернизация на техническата инфраструктура и благоустрояване на населените места.	Марка 2.5. Модернизация и рехабилитация на образователна инфраструктура, вкл. и мерки за енергийна ефективност.	Дейност 2.5.2. Прилагане на мерки за енергийна ефективност в 4 училища.	Подготовка на проектно предложение и последващо изпълнение на проект за прилагане на мерки за енергийна ефективност в 4 бр. сгради на училища на територията на община Самоков.	територията на общината	1000	Програма за развитие на регионите	24 месеца	Дирекция „Териториално селищно устройство и европейски програми“
Приоритет 2. Разширяване и модернизация на техническата инфраструктура и благоустрояване на населените места.	Марка 2.7. Модернизация и рехабилитация на културна инфраструктура, вкл. и мерки за енергийна ефективност.	Дейност 2.7.1. Реновиране на сградния фонд на културни институции (читалища, младежки дом, библиотека, исторически музей) и мерки за техническа за прожеждане на събития.	Подготовка на проектни предложения и последващо изпълнение на проекти за реновиране на сградния фонд на 4 бр. културни институции (читалища, младежки дом, библиотека, исторически музей) и доставка на техника за провеждане на събития.	територията на общината	1000	Програма за развитие на регионите	24 месеца	Дирекция „Териториално селищно устройство и европейски програми“

При изпълнение на посочените приоритетни проекти за община Самоков се очаква постигането на следните ефекти:

- икономия на топлинна енергия;
- икономия на електрическа енергия;
- икономия на горива;
- намалени емисии парникови газове;
- икономия на финансови средства.

За някои от проектите е възможно да се получи сравнително дълъг срок на откупуване, но в тези случаи трябва да се има предвид тяхната екологичната значимост. Важно е да се подчертае, че ефектът от реализирането на дейностите и мерките се изчислява на база на действащите в момента цени на топлинната и електрическата енергия и на горивата. Тези цени ще продължават да се повишават, вследствие на непрекъснато растящите цени на горивата на международните пазари, поради което срокът на откупуване ще бъде по – малък, в сравнение с направените изчисления. Допълнителна предпоставка за намаляване на срока на възвръщаемост на инвестициите е и възможността за прехвърляне на удостоверенията за енергийни спестявания, регламентирана със ЗЕЕ.

ЧАСТ VII. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ НА МЕРКИТЕ В ПРОГРАМАТА ЗА ЕЕ

1. ФОНДОВЕ НА ЕС ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2027 ГОДИНА

Европейската комисия осигурява няколко потока на финансиране и предоставя гаранции от бюджета на ЕС, за да подпомогне постигането на целите си по т. нар. „Зелена сделка“ чрез националния „План за възстановяване и устойчивост“, който определя насоките за разпределение на финансирането от ЕС в няколко основни направления. СЪЛБ 2: ЗЕЛЕНА БЪЛГАРИЯ е с планирано общо финансиране в размер до 4,50 млрд лева, като в него са включени следните основни приоритетни области:

- Кръгова и нисковъглеродна икономика;
- Биоразнообразие;
- Устойчиво селско стопанство.

В приоритетната област „Кръгова и нисковъглеродна икономика“, като основна съставна част е разработена „Програма за енергийна ефективност“. Програмата предвижда изпълнението на четири компонента за повишаване на енергийната ефективност. В рамките на първия компонент се предвижда да бъдат финансирани мерки за повишаване на енергийната ефективност в жилищния сграден фонд на страната. Обновяването на жилищните сгради ще бъде изпълнявано в съответствие с целите на Дългосрочна национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради (с хоризонт до 2050 г.), като ще се финансират предвидените в нея мерки за енергийна ефективност в жилищните сгради, целящи постигане на минимум клас В на енергопотребление. Приоритетно ще бъдат финансирани обекти/сгради, който са одобрени, но не са финансирани, поради изчерпване на финансов ресурс по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради и Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020. В допълнение в обхвата на компонента са включени и еднофамилните жилищни сгради. Индикативен ресурс за Компонент 1: 1 728 млн. лв. В рамките на втория компонент се предвижда финансиране на мерки за енергийно обновяване на държавни и общински сгради, в т.ч. административна (70%), културна (15%) и спортна (15%) инфраструктура. Индикативен ресурс за Компонент 2: 417.5 млн. лв. В рамките на третия компонент се предвижда финансиране на мерки за енергийно обновяване на промишлени сгради с индикативен ресурс от 282.2 млн. лв. В рамките на четвъртия

компонент се предвижда финансиране на мерки за енергийна ефективност на системи за външно изкуствено осветление с индикативен ресурс от 452.3 млн. лв.

2. ФИНАНСОВ МЕХАНИЗЪМ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО И НОРВЕЖКИЯ ФИНАНСОВ МЕХАНИЗЪМ

Програмата "Възобновяема енергия, енергийна ефективност, енергийна сигурност" се финансира от финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014 – 2021 г.. Финансовият ѝ ресурс възлиза на близо 33 млн. евро, от които 28 млн. евро са безвъзмездна помощ. Това е двойно увеличение на средствата спрямо предишния програмен период, когато бюджетът беше в размер на 15,6 млн. евро. По програмата ще се финансират проектни предложения за ефективно използване на хидроенергийния потенциал; оползотворяване на геотермалната енергия за отопление или охлаждане, както и за промишлени цели; рехабилитация и модернизация на общинска инфраструктура; подобряване на енергийната ефективност в сгради; обучения по енергиен мениджмънт и други.

3. НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА МНОГОФАМИЛНИТЕ ЖИЛИЩНИ СГРАДИ

Програмата е насочена към обновяване на многофамилни жилищни сгради, като с нея се цели чрез изпълнение на мерки за енергийна ефективност да се осигурят по – добри условия на живот за гражданите в многофамилни жилищни сгради, топлинен комфорт и по – високо качество на жизнената среда. Предвид планираното от МРРБ разширяване на обхвата на проектите и типовете жилищни сгради, в които ще е допустимо изпълнението и финансирането на мерки за ЕЕ и ВИЕ, то НПЕЕМЖС се явява подходящ инструмент за Община Самоков, посредством който е възможно привличане на сериозни средства насочени към повишаване на комфорта на обитаваните жилищни сгради, подобряване на екологичната обстановка в населените места и значително спестяване на енергия.

4. СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА ОТ ОБЩИНСКИЯ БЮДЖЕТ

Възможностите за финансиране на инвестиции в енергийна ефективност в рамките на общинския бюджет са ограничени. При реализирането на мащабни инвестиции и финансирането на цялостни решения ролята на общинския бюджет е само допълваща

спрямо общия размер на необходимия финансов ресурс, т. е. собствените средства, инвестирани от Община Самоков в енергийна ефективност следва да са насочени към:

- Осигуряване на възможност за достъп до усвояване на средства от Националният фонд за декарбонизация и подготовка на звено за предоставяне на общински услуги „на едно гише“ за проекти свързани с реализирането на дейности по енергийна ефективност;
- Обособяване на допълнителни градски точки за зареждане на електромобили;
- Обследване и сертифициране на сгради по реда на ЗЕЕ;
- Обследване за енергийна ефективност на системи за УО и ПО по реда на ЗЕЕ;
- Проверка за енергийна ефективност на отоплителни инсталации с водогрейни котли;
- Инвестиционно проектиране за прилагане на мерки за повишаване на енергийната ефективност в сградния фонд и системите за УО и ПО;
- Осигуряване на дела на съфинансиране в проекти за повишаване на енергийната ефективност;
- Последващи обследвания за енергийна ефективност на сгради и системи за УО и ПО с цел доказване на постигнатите енергийни спестявания от реализирани проекти.

ЧАСТ VIII. НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ И ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА

Осъществяването на наблюдение и оценка на изпълнението на целите и приоритетите на политиката за регионално развитие, заложили в изработените стратегически документи за регионално и местно развитие, е изключително важна стъпка към подобряване и усъвършенстване на процеса на стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие, както и за по-добра работа на отговорните институции за провеждането на политиката за регионално развитие.

Предмет на наблюдението и оценката е изпълнението на целите и приоритетите на ПЕЕ на община Самоков на основата на резултатите от подготовката и изпълнението на мерките и проектите, включени в дейностите за насърчаване ЕЕ в община Самоков.

Препоръчително е бъде създадено звено в общинската администрация (или обособена дейност в отдел) за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници, в което да влизат различни специалисти, работещи в тези сектори. Това звено ще отговаря за популяризиране на сектора и провеждането на политиката на общината в сферата на енергийната ефективност и възобновяеми енергийни източници и постигане на икономически и екологични ползи.

Обособеното звено ще организира създаването и поддържането на информационна база за енергопотреблението в общината, както и бази данни по енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници. Звеното ще прави анализи и оценки и ще координира изпълнението на предвидените мероприятия. Конкретните мерки по програмата могат да се реализират и чрез привличане на външни специалисти чрез възлагане на обществени поръчки. Това звено ще одобрява и утвърждава индикаторите за наблюдение, на базата на което ще извършва:

- периодични прегледи на постигнатия напредък по отношение на изпълнение на целите;
- разглеждане на резултатите от междинните оценки;
- анализи на резултатите от изпълнението на мерките и дейностите;
- оценка на степента на постигане на целите и на устойчивостта на резултатите;
- разглеждане на предложенията за промяна на мерките

С цел наблюдението и контрола на изпълнението на Програмата е необходимо да бъдат разработени и използвани от Обособеното звено в община Самоков:

- индикатори/показатели способстващи за формализиране на данните в наблюдаваните обекти на интервенция;
- правилно определена периодичност на събираната информация;
- периодично изготвяне на доклади с анализи на събраните данни;
- отговорности по осъществяване на мониторинга и анализа.